

W trakcie prac nad innymi tematami dotyczącymi historii polskiej techniki i związanych z nią nauk autor zetknął się również w szeregiem historycznych terminów technicznych. I tak powstał pomysł prześledzenia historii polskiego słownictwa radiotechnicznego i elektronicznego. Ścisłe rozgraniczenie dziedzin techniki nie jest możliwe ze względu na konieczne ich związki z innymi. Dlatego też dodatkowo do podstawowego tematu słownik zawiera szereg najważniejszych, z punktu widzenia elektronika i radiotechnika, określeń z takich dziedzin jak elektrotechnika, fizyka, chemia, a także matematyka i geometria. W dziedzinach tych nie pretenduje on oczywiście do wyczerpującego przedstawienia słownictwa, za to w takich dziedzinach jak fizyka, matematyka i chemia sięga do czasów sprzed powstania radiotechniki, a konkretnie do końca 18 w., do czasów pierwszych polskich podręczników fizyki i chemii.

Wbrew początkowym przypuszczeniom okazało się, że wiele określeń powstało już stosunkowo dawno temu, w początkowych okresach rozwoju elektrotechniki, elektroniki i radiotechniki, i funkcjonują one do dzisiaj. W pewnych okresach daje się natomiast zauważyć równoległe występowanie nawet kilku różnych terminów i różnorodność wynikającą ze stosowania ich przez różnych autorów opracowań. Autorów próbujących na swój sposób spolszczyć terminy obcojęzyczne lub mniej obznajomionych ze słownictwem używanym przez innych, trochę na zasadzie „każdy sobie rzepkę skrobie”.

W objaśnieniach haseł podano również daty ich występowania w przeanalizowanej przez autora literaturze technicznej. W żadnym wypadku nie należy interpretować ich jako ścisłych granic. Procesy pojawiania się słów i określeń w języku, a także ich zastępowania przez inne przebiegają stosunkowo powoli, a na dodatek każda następną przebadana pozycja może przyczynić się do poszerzenia podanych tutaj granic. Dlatego też daty z pierwszej połowy dziesięciolecia lepiej jest rozumieć właśnie jako występowanie w pierwszej połowie podanego dziesięciolecia, daty z drugiej połowy – odpowiednio jako występowanie w drugiej połowie, a daty z pobliża połowy – jako występowanie w okolicach połowy tego dziesięciolecia. W okresach najdawniejszych bliższe prawdy z pewnością będą takie stwierdzenia jak występowanie w końcu 18 wieku, albo na początku 19 wieku bez ograniczania się nawet do orientacyjnych dziesięcioleci. Jest to spowodowane między innymi szczupłością dostępnych i przebadanych źródeł.

Tam gdzie było to możliwe historia słów została uzupełniona o ich związki z obcymi językami. W okresie 18 i 19 wieku istotne dla ich historii były związki z językiem francuskim i w pewnym stopniu także niemieckim, w początkach 20 wieku i w czasie I wojny światowej znaczącą rolę odgrywała służba polskich specjalistów w armiach zaborczych, a więc związki głównie z językiem niemieckim (techniczna terminologia rosyjska w dużym stopniu pochodziła również z języka niemieckiego). Dopiero w późniejszym okresie również angielski zaczął odgrywać stopniowo rosnącą rolę.

Zasadniczo granicą historyczną opracowania jest rok 1939, ale dla słów używanych również współcześnie otwartą górną granicę czasu reprezentuje znak tyłki (~). Słownik nie zawiera słów i terminów powstałych po II wojnie światowej ani historii wpływów na nie języków rosyjskiego i angielskiego. Zasadniczo wystarczą tym wypadku współczesne słowniki techniczne języków obcych.

Wśród przebadanych materiałów znajdują się również wydawnictwa krótkofalarskie, dlatego też w pewnym stopniu uwzględniono również wyrażenia stosowane w gwarze krótkofalarskiej, wzorującej się wówczas jak i obecnie, nieraz zbyt bezkrytycznie, na języku angielskim.

Dla terminów związanych z urządzeniami wypartymi obecnie z użytku wskutek postępu technicznego podano krótkie objaśnienia dodatkowe mogące zainteresować specjalistów z obu głównych dziedzin.

Terminy historyczne podano w ówczesnej pisowni, a w ich historii uwzględniono wpływ takich zjawisk ogólnych jak stopniowe zastępowanie litery y w jej znaczeniu jako j przez literę j, wpływ reformy pisowni z 1936–37 roku i zastąpieniem w wielu przypadkach litery j przez i itd. Słownik nie uwzględnia zasadniczo słów, których historia ogranicza się jedynie do wpływu tych ogólnych zmian pisowni (w rodzaju stacya -> stacja, radjo -> radio), o ile nie są one w inny sposób powiązane z przytoczonymi w słowniku.

Akumulator - akumulator, ogniwo wtórne; udokum.: 1915 - ~

Akustykon - głośnik w oddzielnej obudowie (skrzynce), kolumna głośnikowa; udokum.: 1934 - 1934 ; pochodz.: Akustikon (n), niem.

Amidon - skrobia; udokum.: 1803 - 1803
Ammoniacka, sól - salmiak; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> amoniacki płyn
Ammoniacki, płyn - amoniak; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> amoniacka sól
Amper - amper; udokum.: 1903 - ~
Amperaż - natężenie prądu elektrycznego; udokum.: 1934 - 1934 ; pochodz.: amperage (m), fr.
Amper-godzina - amperogodzina; udokum.: 1908 - 1908
Amperometr, ~ cieplny - amperomierz, ~ cieplny (termiczny); udokum.: 1924 - 1926; równolegle z: -> amperomierz; inne formy: ammetr
Amperometr - amperomierz; udokum.: 1903 - 1903
Amperomierz - amperomierz; udokum.: 1912 - ~
Amplifikacja - wzmocnienie; udokum.: 1922 - 1939; od 1934: przeważa -> wzmocnienie ; pochodz.: amplification (n), ang.
Amplifikacji, czynnik - współczynnik wzmocnienia; udokum.: 1924 - 1924; patrz: -> amplifikacji współczynnik
Amplifikacji, współczynnik - współczynnik wzmocnienia; udokum.: 1922 - 1939; -> spółczynnik, równolegle: 1923 - 1 poł. lat 1930-tych; inne formy: amplifikacji spółczynnik ; pochodz.: amplification factor (n), ang.
Amplifikacyjny, układ - układ wzmacniający; udokum.: 1925 - 1939; patrz też: -> amplifikacja
Amplifikator (katodowy) - wzmacniacz; udokum.: 1921 - 1937; od 1923 równolegle z: -> wzmacniacz, po 1931 stopniowo wypierane, od 1938 praktycznie wyparte ; pochodz.: amplificateur (m), fr.
Amplikacja - wzmocnienie; udokum.: 1931 - 1931; patrz: -> amplifikacja
Amplituda - amplituda; udokum.: 1905 - ~; patrz: -> obszerność wahań
Analiza, chemiczna - analiza chemiczna; udokum.: 1897 - ~
Anion - anion, jon ujemny; udokum.: 1898 - ~ ; pochodz.: anion = wznoszący się, gr.
Anod - anoda; udokum.: 1898 - 1898 ; pochodz.: ano+odos (droga w górę = do elektrolitu), gr.
Anoda - anoda; udokum.: 1915 - ~
Anodaln e, napięcie, ~ y prąd - napięcie anody, prąd anody; udokum.: 1878 - 1915
Anodaln e, promienie, ~ y prąd - wiązka jonów (dodatnich); udokum.: 1898 - 1915
Anodowe, promienie - wiązka jonów dodatnich; udokum.: 1924 - 1924
Antenna - antena; udokum.: 1909 - 1910
Antifadingowa, automatyczna regulacja - automatyczna regulacja wzmocnienia, ARW; udokum.: 1935 - 1939 ; inne formy: antifadingowe urządzenie
Antifadingowa, regulacja - automatyczna regulacja wzmocnienia, ARW; udokum.: 1937 - 1937
Armstronga, układ - detektor superreakcyjny w układzie Armstronga; udokum.: 1936 - 1937; z oddzielnym generatorem wygaszającym
Attrakcja - przyciąganie; udokum.: 1777 - 1803; patrz: -> spoinia ; pochodz.: attraction (f), fr.
Audionowy, aparat - odbiornik reakcyjny, ~ z reakcją, ~ z (dodatnim) sprzężeniem zwrotnym a stopniu detektora; udokum.: 1924 - 1924; patrz: -> audion
Audjon - audion, detektor aktywny, przeważnie z reakcją; udokum.: 1929 - 1933; po reformie pisowni w 1936 pisany przez i zamiast przez j; inne formy: audion ; pochodz.: Audion (n), niem.

Auskultator - mikrotelefon, słuchawka telefoniczna (składająca się z mikrofonu, słuchawki i baterii zasilającej); udokum.: 1905 - 1905 ; pochodz.: Auskultator (m), niem.

Autodyna - detektor z reakcją (sprzężeniem zwrotnym); udokum.: 1924 - 1925

Automatyczna regulacja czułości - automatyczna regulacja wzmocnienia, ARW; udokum.: 1937 - 1955; występuje także w latach 1950-tych

Automatyczna regulacja siły (odbioru) - automatyczna regulacja wzmocnienia, ARW; udokum.: 1935 - 1936

Azot - azot; udokum.: 1803 - ~ ; pochodz.: azote (m), fr.

Azotn|y, kwas, ~|e tlenki - kwas azotowy, tlenki azotu; udokum.: 1879 - 1903

Bardzo krótkie, fale; b. kr. - fale ultrakrótkie, UKF; udokum.: 1934 - 1937; od 1931 równoległe z: fale -> ultrakrótkie ; pochodz.: sehr kurze Wellen (f), niem.

Barometr - barometr; udokum.: 1777 - ~

Barometrum - barometr; udokum.: 1777 - 1791 ; inne formy: -> barometr

Barwność, dźwięku - barwa dźwięku; udokum.: 1885 - 1885 ; pochodz.: Klangfarbe (f), niem.

Bateria - bateria; udokum.: 1914 - ~

Bateria lub batterya [bateria] - bateria; udokum.: 1786 - 1803

Becquerela, promieniowanie - radioaktywność, promieniowanie radioaktywne; udokum.: 1904 - 1904; patrz: -> emanacja (2)

Bez drutu, telegraf, telegrafja, telefonja, telegrafia, telefonia - łączność radiowa; udokum.: 1897 - 1937 ; inne formy: bezdrutowa telefonja itd. ; pochodz.: T.S.F., télégraphie sans fil (f), téléphonie sans fil (f), fr.

Bezpowietrzny - próżniowy; udokum.: 1922 - 1922

Bezwat(t)ow|y, prąd, ~e obciążenie - składowa urojona prądu, urojone obciążenia; udokum.: 1904 - 1937; patrz: -> watowy prąd; inne formy: bezmocn|y prąd, ~e obciążenia

Bezładność, elektryczna - samoindukcja, indukcja; udokum.: 1903 - 1903

Błacha (blaszka), telefonu - membrana (słuchawki); udokum.: 1885 - 1885

Blenda, tonowa - regulacja barwy dźwięku; udokum.: 1936 - 1938 ; pochodz.: Tonblende (f), niem.

Błona (żelazna) - membrana (żelazna) - w słuchawce; udokum.: 1900 - 1934 ; inne formy: błonka

Boczne, zamknięcie - bocznik (elektryczny); udokum.: 1898 - 1926; patrz: -> spinacz; inne formy: boczna odnoga

Boczny, prąd - boczna wstęga (sygnału zmodulowanego); udokum.: 1934 - 1934

Bodotowski, aparat - dalekopis; udokum.: 1926 - 1926; patrz: -> morzowski aparat

Bodźczy, obwód - obwód wzbudzający, obwód pobudzający; udokum.: 1922 - 1926

Branly'ego, rurka - koherer; udokum.: 1899 - 1922; patrz: -> koherer, -> radiokondaktor, -> radioinduktor

Braun stein - dwutlenek manganu; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> braunsztytn, -> braunstein; inne formy: manganeyza ; pochodz.: Braunstein (m), niem.

Brauna, lampa - lampa oscyloskopowa; udokum.: 1934 - 1937 ; inne formy: Browna lampa

Brauna, rurka - lampa oscyloskopowa; udokum.: 1904 - 1913; patrz: -> braunowska rurka, -> katodowa rurka

Braunowska, rurka - lampa oscyloskopowa; udokum.: 1931 - 1931; patrz: -> Brauna lampa

Braunsztajn - dwutlenek manganu; udokum.: 1898 - 1922

Braunsztejn - dwutlenek manganu; udokum.: 1898 - 1922; patrz: -> braunsztajn; inne formy: -> braunsztein; formy pośr.: braunsztyń; pochodz.: braunstein (m), niem.

Braunsztyń - dwutlenek manganu; udokum.: 1925 - ~

Broadcasting [często dużą literą] - radiofonia; udokum.: 1922 - 1939; od 1934 przeważa: -> radjofonja, potem: radiofonia; inne formy: broad-casting, broadcasting [mała litera zgodnie z zasadami pisowni]; formy pośr.: radjotelefonja, -> radjofon, radjofonja, rozgłaszanie; pochodz.: broadcasting (n), ang.

Broadcastingowy, odbiornik - radiowy, radiofoniczny; udokum.: 1924 - 1939; od 1924 równojęgle: -> radiofoniczny

Brzusiec, fali, ~ potencjału (potencjału) itp. - brzusiec fali itp.; udokum.: 1905 - ~; patrz: -> międzywęźle; inne formy: punkt brzuścowy

C/s - Herc, Hz; udokum.: 1934 - 1934; jednostka częstotliwości

Centrala telefoniczna - centrala telefoniczna; udokum.: 1929 - ~

Centralna stacya (1) (potem: stacja) (1) (elektryczna) - elektrownia; udokum.: 1897 - 1915 ; inne formy: stacya (stacja) elektryczna

Centralna stacya (2) - centrala telefoniczna; udokum.: 1904 - 1904

Cewa, ~ elektromagnetyczna - cewka; udokum.: 1897 - 1925; patrz: -> samoindukcja, -> cewka

Cewka - cewka; udokum.: 1885 - ~; patrz: -> samoindukcyjna cewka, -> samoindukcja

Cewka, indukcyjna (Rumkorffa) - cewka; udokum.: 1897 - ~

Chemiczne, promienie - promieniowanie ultrafioletowe; udokum.: 1898 - 1898

Chrypienia, współczynnik - współczynnik zniekształceń (nieliniowych); udokum.: 1934 - 1939 ; pochodz.: Klirrfaktor (m), niem.

Chwytna, siatka - siatka hamująca pentody itp.; udokum.: 1937 - 1938

Chyżość - prędkość, szybkość; udokum.: 1767 - 1927; patrz: -> szypkość

Ciągły, prąd - prąd stały; udokum.: 1898 - 1926

Ciepła, stopień - stopień (temperatury); udokum.: 1777 - ~; patrz: -> grad

Cieplik - ciepło; udokum.: 1879 - 1915

Cieplikowe, promienie; ~ promieniownie - promieniowanie cieplne; udokum.: 1898 - 1898; patrz: -> cieplikowy

Cieplikowy, amperomierz; ~ zegar, ~ miernik - amperomierz termiczny, termoamperomierz; udokum.: 1922 - 1939; od 1933 stopniowo: ciepły zamiast cieplikowy; inne formy: ciepły amperomierz

Ciepło - ciepło; udokum.: 1786 - ~

Cieplotczyn (uwięziony w ciałach lub wolny, nieuwięziony) - flogiston (hipotetyczna substancja wydzielająca się w trakcie spalania ciał), również: ciepło; udokum.: 1803 - 1803 ; inne formy: -> flogistyk ; pochodz.: Wärmestoff (m), niem.

Cieplotczyn gatunkowy - ciepło właściwe; udokum.: 1803 - 1803 ; pochodz.: calorique specifique (m), fr.

Cieplotmiar - termometr; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> cieplotmierz ; formy pośr.: -> cieplotmierz (1)

Cieplotmierz (1) - termometr; udokum.: 1803 - 1923; patrz: -> cieplotmiar; inne formy: -> ciepło-mierz

Cieplotmierz (2) - kalorymetr; udokum.: 1803 - 1803 ; inne formy: -> ogniomierz ; pochodz.: calorimetre (m), fr.

Cieplototka - kaloria; udokum.: 1879 - 1923

Cieplotota - temperatura; udokum.: 1878 - 1879

Ciężkomierz - barometr; udokum.: 1777 - 1777; patrz: -> barometr

Ciśnienie - ciśnienie; udokum.: 1791 - ~

Ciśnienie, elektryczne - potencjał, napięcie; udokum.: 1909 - 1909

cm - jednostka pojemności: odpowiada 1,1 pF; udokum.: 1898 - 1924; równoległe do pochodnych Farada; inne formy: cmC

cmL - jednostka indukcyjności: odpowiada nH; udokum.: 1922 - 1923; podwielokrotna Henra

Coherer - koherer; udokum.: 1898 - 1898 ; pochodz.: Coherer (n), ang.

Coulomba, elektryczność - ujemny ładunek elektryczny; udokum.: 1803 - 1803 ; inne formy: żywiczn|a elektryczność, ~|y płyn

Curl - rotacja (operator we wzorach, np. równaniach Maxwella); udokum.: 1908 - 1908 ; pochodz.: curl, ang.

Cykl, c - herc; udokum.: 1925 - 1939; patrz: -> kilocykl, -> megacykl; inne formy: c/s

Cylindrowy - cylindryczny (np. zwierciadło); udokum.: 1777 - 1777

Cyna - cyna; udokum.: 1786 - ~

Cynk - cynk; udokum.: 1803 - ~; patrz: -> cynk

Cyrkuł zdrobn. cyrkułek - okrąg; udokum.: 1777 - 1803; patrz: -> okrąg

Cyrkuł zwrotny - zwrotnik (geogr.); udokum.: 1777 - 1777; patrz: -> cyrkuł

Czczość - próżnia; udokum.: 1777 - 1803

Częstość, drgań; ~ wielka, ~ olbrzymia, ~ mała - częstotliwość; udokum.: 1898 - 1938; (gwara krótkofalarska) równoległe ze słowem: -> częstotliwość, od ok. 1938, całkiem wyparte

Częstościomierz - częstościomierz, falomierz; udokum.: 1926 - ~

Częstotliwość - częstotliwość; udokum.: 1921 - ~

Cziczność - płynność, ciekłość, stan ciekły; udokum.: 1803 - 1803

Czteroelektrodowa, lampa (katodowa) - tetroda; udokum.: 1923 - 1924; używane częściej niż: -> tetroda

Dalekopis - dalekopis; udokum.: 1937 - ~

Dcbl - decybel, dB; udokum.: 1924 - 1939

Dekonstrastowanie - ograniczanie dynamiki; udokum.: 1931 - 1931; patrz: -> kontrastowość dźwięku

Dekrement - tłumienie; udokum.: 1898 - 1934 ; inne formy: dekrement tłumienia

Demultiplikacja - przekładnia napędu kondensatora strojeniowego, skali itp.; udokum.: 1931 - 1931

Deszczomierz - deszczomierz; udokum.: 1791 - ~

Detektor - detektor (radiot.), czujnik (fiz.); udokum.: 1909 - ~

Detektor, l; detektor, pierwszy - mieszacz, w odbiorniku superheterodynowym; udokum.: 1936 - 1939 ; formy pośr.: mixer; pochodz.: erster Detektor (m), niem.

Detektorowa, lampa - lampa detekcyjna, detektor lampowy; udokum.: 1931 - 1931

Dielektryk - dielektryk, materiał nie przewodzący prądu el.; udokum.: 1885 - ~; patrz: -> nieprzewodnik; inne formy: środek dielektryczny

Diesela, silnik - silnik wysokoprężny, silnik dieslowski; udokum.: 1910 - 1938

Dioda - dioda, lampa dwuelektrodowa; udokum.: 1938 - ~

Dławiący, obwód - filtr zaporowy; udokum.: 1926 - 1926
Dławik - dławik; udokum.: 1925 - ~
Dławikowa, cewka - dławik; udokum.: 1925 - 1926; patrz: -> zaporowa cewka
Dławnica - dławik elektr.; udokum.: 1903 - 1914 ; inne formy: -> dławnik (2) ; pochodz.: Drosselspule (f), niem.
Dławnik (1) - azot; udokum.: 1780 - 1803; patrz: -> dusiec ; pochodz.: Stickstoff (m), niem.
Dławnik (2) - dławik; udokum.: 1903 - 1915 ; inne formy: -> dławnica
Dociskany, kondensator - kondensator dostrojczy o dociskanych elektrodach; udokum.: 1935 - 1935; kondensatory o pojemności regulowanej przez docisk elektrody ; pochodz.: Quetscher (m), niem.
Dodatn i, ~a - dodatn i, ~a; udokum.: 1786 - ~
Drgania (elektryczne, elektromagnetyczne itp.) - oscylacje; udokum.: 1878 - ~
Drgnienia, elektryczne - fale elektromagnetyczne; udokum.: 1899 - 1899; patrz: -> Hertza fale, -> Hertzowskie fale
Driver - stopień sterujący; udokum.: 1930 - 1939; od 1934 stopniowo wypierane przez: stopień sterujący; inne formy: dreiver (rzadko, 1937) ; pochodz.: driver (n), ang.
Drukarz - sygnalizator, urządzenie piszące (w odbiorniku telegraficznym); udokum.: 1913 - 1913
Dudnień, metoda - zdudnianie częstotliwości; udokum.: 1922 - 1923; patrz: -> heterodynowanie
Dudnik - generator dudnieniowy, generator heterodynowy, heterodyna; udokum.: 1924 - 1926
Dusień - azot; udokum.: 1803 - 1844; patrz: -> dławnik (1) ; pochodz.: Stickstoff (m), niem.
Dwojaczki, elektryczne itp. - dipole, elektryczne itp.; udokum.: 1905 - 1905 ; pochodz.: electrical doublet (n), ang.
Dwuelektrodowa, lampa (katodowa) - dioda; udokum.: 1923 - 1938; używane częściej niż: -> dioda
Dwunitkowa, cewka - cewka nawinięta bifilarnie, ~ bifilarna; udokum.: 1898 - 1898
Dwusiatkowa, lampa (katodowa) - tetroda; udokum.: 1923 - 1938; używane częściej niż: -> tetroda ; pochodz.: Doppelgitterröhre (f), niem.
Dyаметr, l.mn. dyаметry - średnica; udokum.: 1777 - 1803 ; inne formy: diameter, diameter
Dyoptryka - nauka o załamaniu (światła); udokum.: 1777 - 1803
Dyrekcyja - kierunek; udokum.: 1777 - 1803
Dyzłowski, silnik - silnik wysokoprężny, silnik diesłowski; udokum.: 1933 - 1933
Dzielność (1) - moc (np. elektryczna), siła (np. wyładowania, przepływu wody); udokum.: 1777 - 1926
Dzielność (2), butelki Leydeyskiej - pojemność, butelki lejdejskiej; udokum.: 1786 - 1803
Ekranowa, lampa - tetroda (lampa z siatką ekranującą); udokum.: 1937 - 1937; patrz: -> ekranowana, lampa
Ekranowana, lampa - tetroda (lampa z siatką ekranującą); udokum.: 1931 - 1955; także w latach 1950-tych; inne formy: ekranówka; formy pośr.: lampa ekranowa
Ekranowana, siatka - siatka ekranująca, ekran (w lampach); udokum.: 1938 - 1938
Ekscytator - układ wzbudzający, ~ pobudzający, wzbudnica; udokum.: 1917 - 1917 ; pochodz.: exciteur (m), fr.
Ekscytujący, płyn - elektrolit (w baterii); udokum.: 1898 - 1898
Ekwator - równik (ziemski); udokum.: 1777 - 1791
Elektrobodźcza, siła - siła elektromotoryczna; udokum.: 1878 - 1926
Elektrod, 2 przyp. l.mn. elektrodów - elektroda; udokum.: 1898 - 1905; patrz: -> katod, -> anod

Elektroda - elektroda; udokum.: 1915 - ~
Elektrodatni, metal - katoda ogniwa; udokum.: 1898 - 1898
Elektromagnes - elektromagnes; udokum.: 1914 - ~
Elektromagnetyczne, fale - fale elektromagnetyczne; udokum.: 1897 - ~ ; inne formy: elektro-magnetyczne fale
Elektromagnetyczne, pole - pole elektromagnetyczne; udokum.: 1905 - ~
Elektro-magnetyczne, pole - pole elektromagnetyczne; udokum.: 1922 - 1922
Elektrometr - elektroskop; udokum.: 1786 - 1786; przyrząd do pomiaru ładunku elektr.
Elektromierz - licznik (kilowatogodzin) energii elektrycznej; udokum.: 1924 - 1924
Elektromotoryczna, siła, E.M.S. - elektromotoryczna siła, SEM; udokum.: 1885 - ~ ; pochodz.: Elektromotorische Kraft (f), niem.
Elektronowa, lampa - lampa elektronowa; udokum.: 1922 - ~; patrz też: -> katodowe, lampy ; pochodz.: Elektronenröhre (f), niem.
Elektronowa, lampka - lampa elektronowa; udokum.: 1924 - 1939; patrz: -> katodowa lampa, -> katodowa lampka
Elektroodjemny, metal - anoda ogniwa; udokum.: 1898 - 1898
Elektropojemność - kondensator; udokum.: 1903 - 1903
Elektrostatyczna, maszyna - maszyna elektrostatyczna; udokum.: 1927 - ~
Elektrostatyczne, sprzężenie - sprzężenie pojemnościowe; udokum.: 1926 - 1934
Elektrownia - elektrownia; udokum.: 1913 - ~
Elektryczna, atmosfera - ładunek elektryczny, także pole elektryczne wokół ładunku; udokum.: 1786 - 1803; nie istniało w tym czasie pojęcie pola elektr.
Elektryczna, maszyna - maszyna elektrostatyczna; udokum.: 1926 - 1926
Elektryczna, materya - ładunek elektryczny; udokum.: 1777 - 1803; patrz: -> elektryczny płyn, -> elektryczności ilość
Elektryczne, ciało - materiał nieprzewodzący, elektryzujący się przez tarcie; udokum.: 1786 - 1791
Elektryczne, fale - fale elektromagnetyczne; udokum.: 1898 - 1924; patrz: -> elektromagnetyczne fale ; pochodz.: elektrische Wellen (f), niem.
Elektryczność - elektryczność; udokum.: 1786 - ~
Elektryczność przez niedostatek - ujemny ładunek elektryczny; udokum.: 1791 - 1791 ; inne formy: -> elektryczność żywiczna, ~ negatywa (negative)
Elektryczność przez zbytek - dodatni ładunek elektryczny; udokum.: 1791 - 1791 ; inne formy: -> elektryczność szkiełna, ~ pozytywa (positive)
Elektryczności, ilość - ładunek elektryczny; udokum.: 1786 - 1905; patrz: -> elektryczny płyn, -> elektryczna materya; inne formy: materyi elektryczney ilość
Elektryczny, płyn - ładunek elektryczny; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> elektryczna materya, -> elektryczności ilość
Elektryfikacja - elektryfikacja; udokum.: 1915 - ~
Elektryzacja (elektryzacya) - naelektryzowanie, naładowanie elektrycznie; udokum.: 1786 - 1905
Elipsa - elipsa; udokum.: 1803 - 1803

Emanacja (1) (dawniej: emanacya), radowa (EmRa) - radon; udokum.: 1904 - 1926; początk.: - promieniowanie radioaktywne lub hipotetyczna lotna substancja promieniotwórcza, patrz: -> emanacja (2) ; pochodz.: émanation (f), fr.
Emanacja (2) - promieniowanie radioaktywne; udokum.: 1903 - 1904; - również hipotetyczna lotna materia promieniotwórcza, potem radon
Ewaporować - parować; udokum.: 1777 - 1803; patrz: -> spowietrzać się
Excytator - zwora (zwieracz), np. okładek butelki leydejskiej; udokum.: 1791 - 1803 ; pochodz.: excitateur (m), fr.
Exhalacja - wydzielina, materiał ulatniający się lub wydzielający np. z ziemi; udokum.: 1777 - 1803
Extraprąd - prąd zaindukowany w cewce (podczas zamykania lub otwierania obwodu); udokum.: 1898 - 1905 ; inne formy: ekstra-prąd ; pochodz.: Extrastrom (m), niem.
Fading - zanik, osłabienie odbioru; udokum.: 1923 - 1939; 1925 także: ~ efekt; ~ efect ; formy pośr.: zanikanie; pochodz.: fading, ang.
Fala nośna - fala nośna; udokum.: 1928 - ~
Fala, ~ kryształ, ~ anteny - częstotliwość (fala) rezonansowa; udokum.: 1929 - 1936; od 1934: częstotliwość rezonansu
Falisty, prąd - prąd przemienny, ~ zmienny; udokum.: 1878 - ~
Falomierz - falomierz, częstościomierz, miernik częstotliwości (długości fali); udokum.: 1905 - ~ ; pochodz.: Wellenmesser (m), niem.
Falowa, teoria - teoria falowa; udokum.: 1917 - 1917
Farad - farad; udokum.: 1882 - ~
Feeder, l.mn. feedersy - linia zasilająca (anteny); udokum.: 1929 - 1939; 1935 stopniowo l.mn. feedery; 1939 -> linia zasilająca ; formy pośr.: -> fider
Fider, l.mn. fidery - linia zasilająca (anteny); udokum.: 1932 - 1939; także w latach 1950-tych
Filma, fotograficzna - film; udokum.: 1913 - 1913
Filter - filtr; udokum.: 1938 - 1938 ; pochodz.: Filter (m), niem.
Fioletowe, światło - światło fioletowe; udokum.: 1898 - 1917
Fleminga, lampa - dioda; udokum.: 1923 - 1923
Flewellinga, aparat - detektor superreakcyjny w układzie Flewellinga; odbiornik w układzie Flewellinga; udokum.: 1925 - 1937; z wygaszaniem własnym; inne formy: Flewellinga układ; Flewellinga montaż
Flogistyk - flogiston (hipotetyczna substancja wydzielająca się w trakcie spalania ciał); udokum.: 1803 - 1803
Fluowodorny, kwas - kwas fluorowodorowy; udokum.: 1897 - 1897; patrz: -> spacyjny
Fosforowy, kwas - kwas fosforowy; udokum.: 1879 - 1897
Fosforyczny, kwas - kwas fosforowy; udokum.: 1803 - 1803
Fotocela - fotokomórka, komórka fotoelektryczna; udokum.: 1931 - 1931 ; pochodz.: Photozelle (f), niem.
Fotoczuła, komórka - fotokomórka; udokum.: 1935 - 1935
Fotoelektryczna, komórka - fotokomórka; udokum.: 1935 - 1935
Fototelegrafja - faksymile; udokum.: 1935 - 1937
Foucaulta, prądy - prądy wirowe; udokum.: 1898 - 1926

Franklina, elektryczność - dodatni ładunek elektryczny; udokum.: 1803 - 1803 ; inne formy: śklann|a elektryczność, ~|y płyn

Frekwencja, 2 os. l.mn. frekwencyj - częstotliwość; udokum.: 1922 - 1939; (często gwara krótkof.) równolegle z -> częstotliwość, od 1938 -> częstotliwość ; pochodz.: fréquence (f), fr.

Frekwencyjna, charakterystyka - charakterystyka częstotliwościowa; udokum.: 1936 - 1936; patrz -> frekwencja

Galenowy, aparat - odbiornik detektorowy; udokum.: 1924 - 1924; patrz: -> kryształkowy

Galenowy, odbiornik - odbiornik detektorowy (z detektorem galenowym); udokum.: 1924 - 1924 ; inne formy: galenitowy odbiornik, ~ detektor

Galwaniczna, kolumna - bateria elektryczna; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> voltaiczny stos

Galwaniczne, ogniwo - ogniwo galwaniczne; udokum.: 1922 - ~

Galwaniczny, płyn - elektryczność; udokum.: 1803 - 1803

Galwaniczny, prąd - prąd elektryczny; udokum.: 1878 - 1878

Gardłowy, mikrofon - laryngofon; udokum.: 1933 - 1933

Gasnące, fale - fale gasnące, ~ tłumione; udokum.: 1923 - ~; odpowiednio: fale niegasnące

Generator - generator, oscylator; udokum.: 1923 - ~

Gęstomierz - manometr; udokum.: 1777 - 1777

Gęstość linii magnetycznych - indukcja magnetyczna; udokum.: 1921 - 1924; utarte już przed 1924

Gładzik - kondensator dostrojczy, trymer; udokum.: 1934 - 1935; patrz: -> trimmer, -> trimer

Głośnica - membrana głośnika; także cewka membrany lub elektromagnes głośnika, również: głośnik; udokum.: 1929 - 1936; występowały: głośnice elektromagnetyczne, ~ dynamiczne

Głośnik - głośnik; udokum.: 1925 - ~; patrz: -> rozgłośnik

Gnomiczna, mapa - mapa azymutalna; udokum.: 1923 - 1923 ; pochodz.: gnomonische Karte (f), niem.

Grad - stopień (kątowy, temperatury); udokum.: 1777 - 1803; patrz: -> stopień; inne formy: gradus

Gromochron - piorunochron; udokum.: 1887 - 1925

Hałasy, atmosferyczne - zakłócenia (wyładowania), atmosferyczne; udokum.: 1924 - 1924; patrz: -> trzaski atmosferyczne

Heksoda - heksoda (lampa sześcielektrodowa); udokum.: 1938 - ~

Helica - spirala; udokum.: 1897 - 1897

Helowa, rurka - neonówka; udokum.: 1922 - 1926

Henr - henr; udokum.: 1914 - ~

Henry - henr; udokum.: 1893 - 1914; jednostka indukcyjności [samoindukcji]

Heptoda - heptoda, lampa siedmiolektrodowa; udokum.: 1938 - ~

Hertz - Herc; udokum.: 1927 - ~

Hertza, fale - fale elektromagnetyczne; udokum.: 1897 - 1938 ; inne formy: Hertzowskie fale ; pochodz.: Ondes hertziennes (f), fr.

Hertzowska, elektryczność - fale elektromagnetyczne; udokum.: 1899 - 1899; patrz: -> Hertza fale, -> Hertzowskie fale

Heterodyna - heterodyna, oscylator lokalny, generator dudnieniowy; udokum.: 1923 - ~

Heterodynowanie - przemiana częstotliwości, zdudnianie; udokum.: 1922 - 1935 ; inne formy: odbiór heterodynowy
Heterodynowy, odbiornik - superheterodynowy odbiornik; udokum.: 1935 - 1935
Histereza - histereza; udokum.: 1905 - ~; patrz: -> hystereza
Hypoteza - hipoteza; udokum.: 1878 - 1909
Hystereza - histereza; udokum.: 1897 - 1909
Ilość elektryczności - ładunek elektryczny; udokum.: 1921 - 1922; patrz: -> nabój elektryczny, -> Kulon
Indukcji własnej, współczynnik - indukcyjność; udokum.: 1926 - 1926; patrz: -> samoindukcja
Indukcji wzajemnej, współczynnik - indukcyjność wzajemna; udokum.: 1921 - 1921
Indukcja (elektromagnetyczna) - indukcja; udokum.: 1878 - 1908
Indukcyjna, cewka - cewka, indukcyjność; udokum.: 1878 - ~; patrz: -> samoindukcja
Indukcyjność - indukcyjność; udokum.: 1922 - ~; równolegle z: -> samoindukcja
Indukcyjny opór - reaktancja indukcyjna; udokum.: 1915 - 1915
Induktancja - reaktancja indukcyjna; udokum.: 1925 - 1931 ; pochodz.: Induktanz (f), niem.
Induktor - cewka indukcyjna; udokum.: 1904 - 1937
Indykacyjny, instrument - wskaźnik, przyrząd wskaźnikowy; udokum.: 1925 - 1925; patrz: -> indykator
Indykator - wskaźnik; udokum.: 1929 - 1937 ; pochodz.: Indikator (m), niem.
Influencyjna, maszyna - maszyna elektrostatyczna; udokum.: 1923 - 1926
Inpedancja - impedancja; udokum.: 1921 - 1921
Interferencyjny, odbiór - przemiana częstotliwości, zdudnianie; udokum.: 1934 - 1934; patrz: -> heterodynowanie
Iskrowy, telegraf - radiotelegraf; udokum.: 1914 - 1922 ; inne formy: iskrowa stacja
Izolator - izolator, materiał izolacyjny (nie przewodzący prądu el.); udokum.: 1898 - ~; patrz: -> nieprzewodnik, -> dielektryk
Jądro, (żelazne) cewy - rdzeń (żelazny) cewki; udokum.: 1897 - 1897
Jądro, cewki - rdzeń cewki; udokum.: 1898 - 1905
Jarząc a, lampa, ~ y prostownik - nenówka, prostownik gazowany; udokum.: 1930 - 1930 ; pochodz.: Glimmlampe (f), niem.
Jednokierunkowy prąd - prąd stały; udokum.: 1898 - 1904 ; pochodz.: Wechselstrom (m), niem.
Jednostka ciepła - kaloria; udokum.: 1897 - 1897; patrz: -> ciepłostka
Jednowstęgowa, modulacja - modulacja jednowstęgowa, SSB; udokum.: 1934 - 1934
Jigger - transformator w.cz. (podwyższający nap. np. dla koherera) na wejściu odbiornika; udokum.: 1899 - 1937
Junktura - połączenie, punkt połączenia; udokum.: 1777 - 1777
Kalcynować - nagrzewać, prażyć; udokum.: 1777 - ~
Kalorya (późn.: kaloria) - kaloria; udokum.: 1913 - ~; po I wojnie świat. kalorja, po 1936: kaloria
Kanałowe, promienie - wiązka jonów dodatnich; udokum.: 1907 - 1927 ; inne formy: kanalikowe promienie
Kapacytancja - reaktancja pojemnościowa; udokum.: 1931 - 1931
Kask, telefoniczny - słuchawki (radiowe); udokum.: 1924 - 1924

Kąt - kąt; udokum.: 1777 - ~

Kation - kation, jon dodatni; udokum.: 1898 - ~ ; pochodz.: kation = schodzący, gr.

Katod - katoda; udokum.: 1898 - 1898 ; pochodz.: kata+odos (droga w dół=z elektrolitu), gr.

Katoda - katoda; udokum.: 1915 - ~

Katoda|n|e, promienie - wiązka elektronów; udokum.: 1898 - 1915; patrz: -> katodowe promienie

Katodalne, napięcie, ~|y prąd - napięcie katody, prąd katody; udokum.: 1878 - 1915

Katodowa, baterja - bateria żarzenia; udokum.: 1925 - 1925

Katodowa, cząstka - elektron; udokum.: 1926 - 1926

Katodowa, lampa (elektronowa, nadawcza, odbiorcza, prostownikowa) - lampa elektronowa; udokum.: 1921 - 1939 ; inne formy: katodowa lampka; formy pośr.: radiowa lampa; pochodz.: Kathodenröhre (f), niem.

Katodowa, rurka (Brauna) - lampa oscyloskopowa; udokum.: 1931 - 1931; patrz: -> Brauna lampa

Katodowe, strumienie - wiązka elektronów; udokum.: 1926 - 1926

Katodowy, -> amplifikator - wzmacniacz lampowy; udokum.: 1923 - 1923

Katodowy, generator, oscylator, wzmacniacz - lampowy generator, ~ oscylator, ~ wmacniacz; udokum.: 1925 - 1928

Katodowy, prąd - wiązka elektronów; udokum.: 1903 - 1903; patrz: -> katodowe promienie

Katodowy, promień - wiązka elektronów (w kineskopie, lampie oscyloskopowej itp.); udokum.: 1900 - 1936 ; inne formy: katodowe promienie ; pochodz.: Kathodenstrahlen (m), niem.

Katoptryka - nauka o odbiciu (światła); udokum.: 1777 - 1803

Kątowa, częstotliwość - pulsacja, częstotliwość kołowa; udokum.: 1931 - 1931

Kątowy, zasięg anteny - charakterystyka (kierunkowa) anteny; udokum.: 1923 - 1923

Kelvina, zjawisko - zjawisko naskórkowości; udokum.: 1931 - 1931

Kierująca, siatka - siatka sterująca (w lampie elektron.); udokum.: 1931 - 1931

Kilocykl - kiloherc, kHz; udokum.: 1925 - 1938; jednostka częstotliwości, od 1935: też kc/s; inne formy: kc, kc., Kc, kC, KC,; formy pośr.: kc/s

Kilocykl/sek. - kiloherc, kHz; udokum.: 1937 - 1937; patrz: -> kilocykl

Kliska, fotograficzna - kliska fotograficzna; udokum.: 1913 - 1913

Koercyi, siła - opór magnetyczny; udokum.: 1897 - 1897 ; pochodz.: Coercitivkraft (m), niem.

Koherer - koherer (detektor w postaci rurki szklanej wypełnionej opiłkami metalowymi); udokum.: 1900 - ~; patrz: -> coherer, -> radioinduktor, -> radiokonduktor

Kolofoniia - kalafonia; udokum.: 1786 - 1786

Komórka (selenowa itp.) - fotokomórka (selenowa itp.); udokum.: 1906 - 1935

Komórkowa, cewka - cewka koszykowa; udokum.: 1925 - 1925; patrz: -> ledjonowa

Kończysty, ostro~ - ostro zakończony, spiczasto zakończony; udokum.: 1786 - 1786

Kondensator - kondensator; udokum.: 1885 - ~; patrz: -> kondenzator

Kondenzator - kondensator; udokum.: 1924 - 1934; również: -> kondensator ; pochodz.: Kondensator (m), wym. -z-, niem.

Konduktor - przewodnik (elektryczny), także pręt piorunochronu; udokum.: 1777 - 1899; od 1899 równoległe z: przewodnik ; pochodz.: conducteur (m), fr.

Kontrastowość, dźwięku - dynamika dźwięku; udokum.: 1931 - 1931

Konwertor - mieszacz-oscylator, stopień przemiany częstotliwości; udokum.: 1934 - 1934

Kopiotelegraf - telefoto(grafia), fotokopiarka, faksymile; udokum.: 1913 - 1913

Kotwica, przekaźnika - kotwica przekaźnika; udokum.: 1905 - ~ ; pochodz.: Sender (m), niem.

Kratka - siatka sterująca lampy elektronowej; udokum.: 1924 - 1924 ; pochodz.: grille (f), fr.

Kreska - linia obrazowa; udokum.: 1926 - 1939; od 1937: linia; patrz też: -> pasek

Kreskowanie - analiza obrazu, podział obrazu na linie; udokum.: 1926 - 1926

Krótkie łączenie - zwieranie; udokum.: 1898 - 1921; patrz: -> krótkie połączenie

Krótkie połączenie - zwarcie; udokum.: 1898 - 1921; od 1921 oficjalny termin: zwarcie; inne formy: obwód krótki; formy pośr.: krótkie spięcie; pochodz.: Kurzschluss (m), niem.

Krótkie zwarcie - zwarcie, krótkie spięcie; udokum.: 1922 - 1922

Kryształ(k)owy, detektor - detektor (galenowy, pirytowy itp.); udokum.: 1923 - 1929 ; inne formy: kryształek, detektor krystaliczny ; pochodz.: Kristalldetektor (m), niem.

Kryształ, ~ drgający - rezonator kwarcowy, kwarc; udokum.: 1930 - 1936 ; inne formy: kryształ kwarcu

Kryształkowicz - użytkownik odbiornika detektorowego; udokum.: 1930 - 1930

Krzyżowanie (się), fal - zdudnianie, heterodynowanie, interferencje; udokum.: 1924 - 1924

Kulomb - kulomb; udokum.: 1882 - ~

Kulon - Kulomb [amperosekunda]; udokum.: 1905 - 1922; jednostka ładunku elektr., od 1926: Kulomb

kW - kilowat; udokum.: 1933 - ~; obecny symbol kilowata, jednostki mocy

kw - kW; udokum.: 1922 - 1922; symbol kilowata, jednostki mocy

Kwarc - kwarc; udokum.: 1902 - ~ ; inne formy: ~ piezo-elektryczny ; pochodz.: quartz piézo-électrique (m), fr.

Kwarzec - kwarc; udokum.: 1811 - 1937

Kwasian, metalu - tlenek metalu; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> kwasoczyn

Kwasoczyn - tlen; udokum.: 1803 - 1803; od 1851: tlen, patrz: -> kwasorodny, płyn; inne formy: -> kwasotwór, -> kwasoród ; pochodz.: Sauerstoff (m), niem.

Kwasoród - tlen; udokum.: 1803 - 1803 ; inne formy: -> kwasoczyn ; pochodz.: gaz oxigèéne (m), fr.

Kwasorodny, płyn (sprężny) - tlen; udokum.: 1803 - 1803; od 1851: tlen, patrz też: -> kwasoczyn; inne formy: kwasoród, kwasoczyn, kwasotwór ; pochodz.: gaz oxigène (m), fr.

Kwasotwór - tlen; udokum.: 1803 - 1803; od 1851: tlen; inne formy: -> kwasoród, -> kwasoczyn ; pochodz.: Sauerstoff (m), niem.

Kwaszenie (się) - utlenianie (się), spalanie; udokum.: 1803 - 1803

Lampa z siatką osłoną - tetroda (lampa z siatką ekranującą); udokum.: 1925 - 1937

Lampka (katodowa, wzmacniająca) - lampa elektronowa; udokum.: 1922 - 1939 ; inne formy: lampka elektryczna

Lampka, elektryczna - lampa elektronowa; udokum.: 1922 - 1939; patrz: -> lampka katodowa -> lampa katodowa

Lampkowy, generator, ~ oscylator, ~ wzmacniacz - generator (oscylator, wzmacniacz) lampowy; udokum.: 1922 - 1923; patrz: -> lampka

Lampkowy, odbieracz - odbiornik lampowy; udokum.: 1924 - 1925; patrz: -> lampka, -> katodowa
Lechera, mostek; ~ układ, ~ miernik - linia Lechera; udokum.: 1934 - 1939; linia dwuprzewodowa do pomiaru długości fali; inne formy: lecherowskie przewody; lecherowski mostek
Ledjonowa, cewka - cewka koszykowa; udokum.: 1931 - 1934 ; pochodz.: Ledionspule (f), niem.
Legalny, om itp. - wzorzec oma (lub innej jednostki); udokum.: 1898 - 1898
Lejdejska, butelka - butelka lejdejska - jedna z konstrukcji kondensatora; udokum.: 1885 - ~; historyczna forma kondensatora
Lejdeńska, butelka - butelka lejdejska; udokum.: 1905 - 1922; dawna forma kondensatora, lejdejska: od 19059
Lepkości, współczynnik - współczynnik tarcia wewnętrznego; udokum.: 1878 - ~
Leydeyska, butelka - butelka lejdejska; udokum.: 1786 - 1803; historyczna forma kondensatora
Leydeyska, fiasza - butelka lejdejska; udokum.: 1791 - 1791
Licznik, elektryczności - licznik (kilowatogodzin) energii el.; udokum.: 1916 - 1926
Linja, podziału - linia obrazowa; udokum.: 1935 - 1935
Linji omnibusowej, system - magistrala (telef. itp.); udokum.: 1922 - 1922
Lityn - lit; udokum.: 1898 - 1898; pierwiastek chem.
Lutunk - lut; udokum.: 1898 - 1898
Łącznica, centralna - centrala telefoniczna; udokum.: 1922 - 1922
Ładowania, ką - ką przewodzenia (elementu wzmacniającego); udokum.: 1937 - 1937
Ładunek, elektryczny - ładunek elektryczny; udokum.: 1885 - ~; patrz: -> nabój elektryczny, -> ilość elektryczności
Ługowe, ciała - zasady; udokum.: 1803 - 1803
Machina, elektryczna - maszyna elektrostatyczna; udokum.: 1786 - 1803
Magnes - magnes; udokum.: 1786 - ~
Magneśnica - element silnika elektr. lub prądnicy, w którym wytwarza się główny strumień magnetyczny, najczęściej stator; udokum.: 1915 - 1930
Magnet - magnes, elektromagnes; udokum.: 1936 - 1936
Magnetyzm - magnetyzm; udokum.: 1786 - ~
Manganezya - dwutlenek manganu; udokum.: 1803 - 1803 ; inne formy: -> braun stein
Masa elektryczna - ładunek elektryczny; udokum.: 1905 - 1905
Masa magnetyczna - ładunek magnetyczny (pojęcie teoretyczne); udokum.: 1905 - ~
Materya, ciepła - ciepło; udokum.: 1786 - 1803
Materya, elektryczna - elektryczność; udokum.: 1786 - 1803
Materya, magnetyczna - magnetyzm; udokum.: 1786 - 1803 ; inne formy: materya magnesu
Megacykl - megaherc, MHz; udokum.: 1929 - 1939; jednostka częstotliwości; Mc/s itp. także w latach 1950-tych; inne formy: mc, MC,; formy pośr.: Mc/sek., Mc/s
Megom - megaom; udokum.: 1898 - 1930; patrz: -> om
Membrana - membrana; udokum.: 1923 - ~
Merkuryusz - rtęć; udokum.: 1777 - 1879 ; inne formy: żywe srebro

Merydyan - południk (ziemski); udokum.: 1791 - 1791
Mf - mikrofarad, μF ; udokum.: 1923 - 1924; jednostka pojemności elektrycznej, -> $\mu\mu\text{F}$; inne formy: mf, mikr F
Miedź - miedź; udokum.: 1777 - ~
Międzywęźle, fali - brzusiec fali; udokum.: 1898 - 1898
Miernik długości fal - falomierz; udokum.: 1922 - 1922
Miernik energii, elektrycznej - licznik (kilowatogodzin) energii elektr.; udokum.: 1904 - 1904
Mikrofon - mikrofon; udokum.: 1878 - ~
Mikrokrótkie, fale - mikrofałe; udokum.: 1936 - 1936; 1934: mikrofałe
Mikrotelefon - mikrotelefon (słuchawka telefoniczna); udokum.: 1922 - ~
Miłośnik radjotechniki - radioamator; udokum.: 1924 - 1925; patrz: -> radjomłośnictwo
Mixer - mieszacz, w odbiorniku superheterodynowym; udokum.: 1936 - 1936 ; pochodz.: mixer (n), ang.
Moc (1), elektr. itp. - moc, elektryczna itp.; udokum.: 1914 - ~
Moc (2), elektryczna - ładunek elektryczny; udokum.: 1786 - 1803
Modulacja skrośna - modulacja skrośna; udokum.: 1934 - ~ ; pochodz.: cross modulation (n), ang.
Modulacja wzajemna - modulacja skrośna; udokum.: 1934 - 1934
Momentalne, prawo - różniczkowe, prawo; udokum.: 1898 - 1898
Morsować - telegrafować (alfabetem Morsa); udokum.: 1923 - 1923 ; pochodz.: morsen (n), niem.
Morzowski, klucz, ~ aparat - klucz telegraficzny, aparat telegraficzny; udokum.: 1926 - 1929; odpowiednio także: juzowski, -> bodotowski aparat
Mosiądz - mosiądz; udokum.: 1777 - ~
Mrozu, punkt - temperatura zamarzania; udokum.: 1803 - 1803
Multiplikator, elektronowy - powielacz elektronów (elektronowy), lampa z emisją wtórną; udokum.: 1937 - 1937
Muzykalna, iskra - iskra dźwięcząca; udokum.: 1905 - 1914; iskra wytwarzana w iskrowniku Wiena
Nabi janie (1) akumulatora - ładowanie akumulatora; udokum.: 1925 - 1925; patrz: -> nabój
Nabi janie (2) - elektryzowanie, ładowanie; ~ć - naładować; udokum.: 1791 - 1791
Nabój, elektryczny - ładunek elektryczny; udokum.: 1924 - 1938; równolegle z: -> ładunek
Nabój - ładunek (elektryczny); udokum.: 1791 - 1791; patrz: -> nabój
Nadajnik-odbiornik - transceiver, transceiwer, transiwer; udokum.: 1929 - 1936; od 1937 też: transceiver ; formy pośr.: transceiver; pochodz.: émetteur-récepteur (m), fr.
Nadawanie dla ogółu - radiofonia; udokum.: 1923 - 1923; patrz: -> Broadcasting
Nadawcz a, stacja, ~ y, aparat - nadawcz a, stacja, ~ y, aparat, nadajnik; udokum.: 1923 - ~
Nadfioletowe (nadfioletowe), światło, promieniowanie - ultrafioletowe; udokum.: 1917 - 1935 ; inne formy: nadfiołkowe
Nadsprężenie - superreakcja; udokum.: 1925 - 1925; patrz: -> superregeneracja, -> super-wzmacniacz ; pochodz.: Überrückkopplung (f), niem.
Naelektryzowanie - naelektryzowanie, naładowanie elektrycznie; udokum.: 1791 - ~

Najzylber, przym. najzylbrowy - mosiądz wysokonikłowy, alpaka; udokum.: 1897 - 1935 ; inne formy: nejzylber ; pochodz.: neusilber (n), niem.

Napięcie, elektr. - napięcie elektr.; udokum.: 1904 - ~

Neonowa, lampa - neonówka; udokum.: 1929 - 1929

Neutrodyna - układ odbiornika ze stopniami wzmacniającymi z neutralizacją; udokum.: 1924 - 1939

Neuroformer - transformator w.cz. z odczepen dla neutralizacji wzmacniacza; udokum.: 1926 - 1926 ; pochodz.: neuroformer (n), ang.

Nie dobrze powietrze palne - wodór; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> wodoczyn, -> wodoród

Nie flogistyczne ciało - ciało nie zawierające flogistonu; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> flogistyk

Niedziałki - atomy; udokum.: 1878 - 1878

Nieelektryczne ciało - przewodnik, materiał nie elektryzujący się przez tarcie; udokum.: 1786 - 1791

Nieoddychalny płyn - azot (i inne składniki powietrza); udokum.: 1803 - 1803 ; inne formy: nieoddychalne powietrze

Nieprzewodnicze, ciała - izolatory, materiały nieprzewodzące; udokum.: 1791 - 1791 ; inne formy: nieprzewodzące, ciała

Nieprzewodnik - izolator, dielektryk, materiał izolacyjny (nie przewodzący prądu el.); udokum.: 1898 - 1924; równoległe z: -> izolator

Niewidzialna, woda - para wodna; udokum.: 1803 - 1803

Niknięcia, zjawisko - zanik odbioru; udokum.: 1924 - 1924; patrz: -> zanikanie

Nitka - włókno żarzenia, grzejnik, lampy el.; udokum.: 1912 - 1934; od 1925: włókno; inne formy: wstążka (wolframowa itp.) ; pochodz.: (Glüh)Faden (n), niem.

Nośny, prąd - fala nośna; udokum.: 1934 - 1934

Nowe srebro - mosiądz wysokonikłowy, alpaka; udokum.: 1898 - ~; patrz: -> najzylber

Nowotwor metalowy - stop (metali); udokum.: 1803 - 1803

Obejściowy, kondensator - kondensator bocznikujący; udokum.: 1926 - 1937

Obszar milczenia - strefa martwa (dot. zasięgu na falach krótkich); udokum.: 1934 - 1934

Obszerność, wahań - amplituda drgań; udokum.: 1898 - 1898 ; pochodz.: Schwingungsweite (f), niem.

Odbieracz (1), gramofonowy - wkładka gramofonowa (adapter); udokum.: 1931 - 1931; patrz: -> przekaźnik gramofonowy

Odbieracz (2) - odbiornik, stacja odbiorcza, w telefonii słuchawka; udokum.: 1878 - 1925; patrz: -> wysyłacz; inne formy: stacya (stacja) odbierająca

Odbieracz (3), prądu - pantograf (pałak) tramwaju lub lokomotywy elektr.; udokum.: 1902 - 1902

Odbierający, przyrząd - odbiornik; udokum.: 1897 - 1914; patrz: -> przyjmujący przyrząd

Odbierany, prąd - odbierany sygnał (radiowy); udokum.: 1934 - 1934

Odbiorcz|a, stacja, ~|y, aparat - odbiornik, stacja odbiorcza, aparat odbiorczy; udokum.: 1922 - ~

Odbiornik, radiowy (radjowy) - odbiornik, radioodbiornik; udokum.: 1924 - ~

Oddychalny płyn - tlen; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> kwasoczyn; inne formy: oddychalny płyn kwasoczyn, oddychalne powietrze

Oddzielacz - eliminator (?); udokum.: 1931 - 1931

Oddźwięk - rezonans; udokum.: 1903 - 1903; patrz: -> syntonია, -> zgodność drgań
Odiemny - ujemny; udokum.: 1786 - 1786; patrz: -> odjemny
Odjemny, elektrod, biegun, ładunek itp. - ujemn a elektroda, ~y biegun, ~y ładunek itp.; udokum.: 1878 - 1903
Odpychanie - odpychanie; udokum.: 1786 - ~
Odzbroić - rozładować (elektrycznie); udokum.: 1791 - 1791
Ogień elementarny - flogiston; udokum.: 1777 - 1777; patrz: -> ciepłoczyn
Ogniomierz - kalorymetr; udokum.: 1777 - 1803; patrz: -> ciepłomierz (2); inne formy: pyrometrum
Ogniwo - ogniwo; udokum.: 1900 - ~
Ohm - om; udokum.: 1885 - 1936; jednostka oporu elektrycznego, równoległe do -> om
Ohmiczny opór - oporność rzeczywista, rezystancja; udokum.: 1905 - 1905; patrz: -> opór ohmowy, -> omiczny opór
Okładka wewnętrzna, ~ zewnętrzna - okładki butelki leydejskiej (kondensatora); udokum.: 1791 - 1791
Okr./sek. - Herc, Hz; udokum.: 1923 - 1937; jednostka częstotliwości; inne formy: okr./sek, okr/sek, okr/s, okres/sek
Okrąg - okrąg; udokum.: 1777 - ~
Okres [na sekundę] - herc, Hz; udokum.: 1909 - 1937; patrz: -> cykl
Oktoda - oktoda, lampa ośmioelektrodowa; udokum.: 1938 - ~
Oley siarkowy, 2 przyp. lp. oleiu - kwas siarkowy; udokum.: 1803 - 1803 ; inne formy: -> oley witrioliczny
Ołów - ołów; udokum.: 1786 - ~
Om - om; udokum.: 1882 - ~; jednostka oporności, -> ohm
Omiczny opór - oporność rzeczywista, rezystancja; udokum.: 1909 - 1913; patrz: -> ohmiczny opór
Omomierz - omomierz (miernik oporności el.); udokum.: 1926 - ~
Opancerzenie - ekranowanie; udokum.: 1914 - 1934; patrz: -> opancerzony
Opancerzon y, układ, ~a lampa, ~y kabel - ekranowan y, ~a; udokum.: 1914 - 1934; Od 1933 - 34 równoległe z: ekranowany ; pochodz.: blindé, fr.
Opiłowiny (metallu) - opiłki metalowe; udokum.: 1791 - 1791
Opór - opór, rezystancja, także opornik, rezystor [element elektron.]; udokum.: 1898 - ~
Opór magnetyczny - opór magnetyczny, rezystancja magnetyczna (odwrotność przenikalności magnetycznej); udokum.: 1897 - 1897; patrz: -> reluktancja ; pochodz.: magnetic resistance, ang.
Opór ohmowy - oporność, rezystancja (rzeczywista); udokum.: 1924 - 1925; patrz: -> omowy opór; inne formy: opór Ohma
Opór omowy - oporność, rezystancja (rzeczywista); udokum.: 1913 - ~; od 1924: również -> oporność; inne formy: opór omiczny
Opór rzeczywisty - oporność rzeczywista, rezystancja rzeczywista; udokum.: 1937 - ~
Opór urojony - oporność urojona, reaktancja; udokum.: 1937 - ~
Opór zespolony - oporność zespolona, impedancja; udokum.: 1937 - ~
Opornica - opornik, rezystor; udokum.: 1903 - 1936; równoległe z: -> opornik
Opornik - opornik, rezystor; udokum.: 1902 - ~

Oporność falowa - oporność falowa, linii zasilającej, impedancja falowa; udokum.: 1934 - ~ ; inne formy: oporność charakterystyczna
Oporność indukcyjna, pojemnościowa - reaktancja indukcyjna, pojemnościowa; udokum.: 1926 - 1934
Oporność omowa; ~ bezpojemnościowa - oporność rzeczywista; udokum.: 1923 - 1930
Oporność watowa - oporność rzeczywista; udokum.: 1935 - 1935
Osamotni one (ciało) - odizolowane; ~ć - odizolować; udokum.: 1786 - 1803 ; inne formy: odosobni one
Oscylacje (oscylacje, oscyllacje), elektryczne - oscylacje; udokum.: 1786 - ~
Oscylator - oscylator, generator; udokum.: 1910 - ~
Oscylator o sprzężeniu elektronowym, ECO - oscylator o sprzężeniu elektronowym (ECO); udokum.: 1937 - ~ ; pochodz.: Electron Coupled Oscillator (ECO), ang.
Oscylator-modulator - mieszacz-oscylator, stopień przemiany częstotliwości; udokum.: 1934 - 1938 ; formy pośr.: konwertor
Oscylograf - oscylograf, oscyloskop; udokum.: 1914 - 1914
Oscylograf, katodowy - oscyloskop; udokum.: 1930 - 1936 ; pochodz.: oscillograph cathodique (m), fr.
Ostłona, elektryczna - ekran, obudowa ekranująca; udokum.: 1925 - 1934
Ostłonna, siatka - siatka ekranująca, ekran (w lampie); udokum.: 1925 - 1938 ; formy pośr.: siatka ekranowana; pochodz.: Schirmgitter (n), niem.
Ostrokąg - łuk okręgu; udokum.: 1803 - 1803
Ostrość, nastrojenia - selektywność, szerokość charakterystyki rezonansowej obwodu; udokum.: 1922 - 1934 ; inne formy: ostrość rezonansu
Paddingowy, kondensator - kondensator rozciągający (zakres przestrajania); udokum.: 1934 - 1934 ; pochodz.: padding, ang.
Pancerz - ekran; udokum.: 1914 - 1934; patrz też: -> opancerzony
Parabola - parabola; udokum.: 1803 - ~
Pas - pasmo, zakres (fal, częstotliwości); udokum.: 1929 - 1938 ; pochodz.: bande (f), fr.
Pasek - linia obrazowa; udokum.: 1932 - 1932
Pasemko, lampy (żarowej, elektrtonowej) - włókno żarówki, ~ lampy elektronowej; udokum.: 1926 - 1926 ; inne formy: włókienko
Pasowy - pasmowy; udokum.: 1929 - 1938 ; pochodz.: bande (f), fr.
Pendel, sieciowy - przewód sieciowy, kabel sieciowy; udokum.: 1924 - 1934 ; inne formy: sznur pendlowy (zwieszakowy); formy pośr.: sznur, elektryczny; pochodz.: Pendel (n), niem.
Pentoda - pentoda; udokum.: 1937 - ~
Perpendykuł - wahadło; udokum.: 1777 - 1803
Perpendykularny - prostopadły; udokum.: 1777 - 1803; patrz: -> prostopadły
Peryod - okres; udokum.: 1786 - 1803
Pióro, potencjometru - ślizgacz potencjometru itp.; udokum.: 1931 - 1931
Piorunochron - piorunochron; udokum.: 1903 - ~; patrz: -> gromochron
Piorunowa, materya - ładunek elektryczny (pioruna); udokum.: 1803 - 1803

Pirometr - pirometr; udokum.: 1927 - ~
Plastyczne, słuchanie; ~ słyszenie - stereofonia; udokum.: 1925 - 1926 ; inne formy: plastyczn a audycja; ~e nadawanie
Płaski - płaski (np. zwierciadło); udokum.: 1777 - ~
Płyn (sprężny) - gaz, [w tym: powietrze]; udokum.: 1803 - 1887; ok. 1878: płyn lotny, ale także gaz
Płyn sprężny (za)palny - wodór; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> wodoczyn; inne formy: płyn sprężny zapalający się, płyn sprężny palny
Płyta (1) - przeciwwaga (anteny nad.); udokum.: 1905 - 1905; patrz: -> przeciwwaga
Płyta (2), dodatnia, ujemna - elektroda dodatnia, ujemna (akumulatora); udokum.: 1926 - 1926
Płytki - anoda lampy elektronowej; udokum.: 1922 - 1926; równolegle z: -> anoda, mniej rozpowszechnione ; pochodz.: plate (n), ang.
Pneumatyczna, machina, 2 przyp. lp. maszyny pneumatycznej - pompa pneumatyczna; udokum.: 1803 - 1803
Pobrząk, prądu zmiennego - przydźwięk; udokum.: 1938 - 1938
Podazotny, kwas - kwas azotawy; udokum.: 1879 - 1879
Pojemnik - kondensator; udokum.: 1926 - 1926
Pojemność (akumulatora, kondensatora) - pojemność (akumulatora, kondensatora); udokum.: 1898 - ~
Pojemnościowy, opór - reaktancja pojemnościowa; udokum.: 1931 - 1931
Pol, magnetyczny - biegun magnetyczny; udokum.: 1786 - 1803 ; pochodz.: Pol (m), niem.
Polarność (magnesu itp.) - biegunowość; udokum.: 1897 - 1897
Pole elektryczne, ~ magnetyczne - pole elektryczne, ~ magnetyczne; udokum.: 1905 - ~
Potasz - potas; udokum.: 1803 - 1803 ; pochodz.: Pott Asche (f), niem.
Potencjometr - potencjometr; udokum.: 1924 - ~; równolegle też: -> potencjomierz
Potencjomierz - potencjometr; udokum.: 1925 - 1936; w latach 1930-tych równolegle ze słowem -> potencjometr, od 1934 tylko: potencjometr
Potencjał - napięcie; udokum.: 1885 - 1917
Powietrza oddychalnego, baza - tlen; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> kwasoczyn
Powietrze - powietrze; udokum.: 1803 - ~; powietrze sprężne - 1803; inne formy: powietrze sprężne
Powietrze ogień utrzymujące - tlen; udokum.: 1803 - 1803
Powietrzociąg - pompa pneumatyczna; udokum.: 1803 - 1803
Powietrzokrąg - widnokrąg, sklepienie niebieskie; udokum.: 1803 - 1803
Powolność, selenu, komórki selenowej - bezwładność, świetlna (selenu); udokum.: 1913 - 1913
Pozaczerwone, fale, promieniowanie, światło - światło podczerwone; udokum.: 1926 - 1926
Poza-dźwiękowe, fale - ultradźwięki; udokum.: 1925 - 1925
Pozafioletowe, fale, promieniowanie - światło ultrafioletowe; udokum.: 1926 - 1926
Pozafioletowe, promieniowane - promieniowanie ultrafioletowe; udokum.: 1898 - 1925; patrz też: -> ultrafioletowe; inne formy: poza-fioletowe, nadfioletowe, promieniowanie
Pozorn y, opór, ~ a oporność - oporność zespolona, impedancja; udokum.: 1922 - 1934

Prąd (elektryczny) - prąd elektryczny; udokum.: 1878 - ~
Prąd zmienny - prąd zmienny, prąd przemienny; udokum.: 1897 - ~
Prawidło - prawo (fiz. itp.), zasada; udokum.: 1803 - 1905; równoległe z: prawo, od końca XIX w.
Prędkość - prędkość; udokum.: 1777 - ~; patrz: -> chyżość, -> szypkość
Prężność, gazu, pary - ciśnienie gazu, pary; udokum.: 1879 - 1930 ; inne formy: naprężność
Promień - promień; udokum.: 1777 - ~
Promień dodatkowy - promień nadzwyczajny (dot. rozszczepiania fal w jonosferze); udokum.: 1934 - 1934
Promień właściwy - promień zwyczajny (dot. rozszczepiania fal w jonosferze); udokum.: 1934 - 1934
Promień, elektryczny - wektor, kierunek rozchodzenia się fali; udokum.: 1898 - 1898; termin występuje nawet w poezji Mickiewicza
Promienie, elektromagnetyczne - fale elektromagnetyczne; udokum.: 1923 - 1923
Promieniowanie alfa, beta itd. - promieniowanie alfa, beta,...; udokum.: 1908 - ~
Promieniowy, telegraf - radiotelegraf; udokum.: 1922 - 1922 ; formy pośr.: radjotelegraf
Prostopadły - prostopadły; udokum.: 1803 - ~; patrz: -> perpendykularny
Prostowacz - prostownik; udokum.: 1925 - 1925
Prostownica - prostownik; udokum.: 1913 - 1922
Prostownik - prostownik; udokum.: 1922 - ~
Prostownik, katodowy - lampa prostownicza; udokum.: 1923 - 1930
Przechwyt, ~ siatki - przechwyt; udokum.: 1922 - ~; wsp. przechwytywania linii sił pola anody przez siatkę ; pochodz.: Durchgriff (m), niem.
Przeciwdunkowa, siatka - siatka umieszczona między katodą i siatką sterującą w lampach negadynowych (mających odcinek charakterystyki o ujemnej oporności dynamicznej) - odmianie lamp dwusiatkowych; udokum.: 1930 - 1939
Przeciwsobny, wzmacniacz - wzmacniacz (stopień) przeciwsobny; udokum.: 1934 - ~; patrz: -> push-pull
Przeciw-stopne, miejsce - antypody; udokum.: 1791 - 1791
Przeciwwaga (elektryczna) - przeciwwaga anteny; udokum.: 1905 - ~
Przeciwzanikowe, urządzenia - automatyczna regulacja wzmocnienia, ARW; udokum.: 1935 - 1939; patrz: -> antifadingowe urządzenie
Przełącznik (1) - przełącznik (elektr.); udokum.: 1922 - ~
Przełącznik (2), gramofonowy - wkładka gramofonowa (adapter); udokum.: 1934 - 1934
Przemienny, prąd - prąd zmienny, prąd przemienny; udokum.: 1917 - ~
Przeniesienia, stosunek (transformatora) - przekładnia transformatora; udokum.: 1925 - 1925
Przenikliwość, magnetyczna itp. - przenikalność, magnetyczna itp.; udokum.: 1905 - 1905
Przenośnik - przełącznik; udokum.: 1897 - 1922; patrz: -> relais ; formy pośr.: relais
Przepływ, elektryczny - natężenie prądu, prąd; udokum.: 1909 - 1909
Przerywacz, mechaniczny (do odbioru telegrafii) - przerywacz mechaniczny (do odbioru telegrafii); udokum.: 1922 - 1922; patrz: -> tykier

Przesyłacz - źródło sygnału - w telefonii mikrofon; udokum.: 1878 - 1885; patrz: -> wysyłacz ; pochodz.: transmetteur (m), fr.

Przeszkody, techniczne, ~ atmosferyczne, ~ krótkotrwałe - zakłócenia techniczne, ~ atmosferyczne, ~ impulsowe; udokum.: 1915 - 1934 ; inne formy: zaburzenia

Przetwornica (1), napięcia - transformator; udokum.: 1908 - 1926; także w znaczeniu: przetwornica elektromechaniczna (silnik-prądnicza); inne formy: przetwornik

Przetwornica (2), rtęciowa - prostownik rtęciowy; udokum.: 1914 - 1914

Przetwornica (3) - przetwornica (także elektromechaniczna silnik-prądnicza); udokum.: 1903 - 1903

Przewodnicze, ciała - przewodniki, materiały przewodzące; udokum.: 1791 - 1791 ; inne formy: przewodzące, ciała

Przewodnik (1) - przewodnik (elektryczny); udokum.: 1777 - ~

Przewodnik (2) - pręt piorunochronu; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> konduktor

Przewoźnik - przewodnik; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> konduktor

Przyciągająca, szpula - elektromagnes; udokum.: 1897 - 1897; równoległe z: -> elektromagnes

Przyciąganie - przyciąganie; udokum.: 1786 - ~; patrz: -> atrakcja

Przygasanie, fal - zanik odbioru; udokum.: 1925 - 1925; patrz: -> fading; inne formy: osłabienie

Przyjmująca, stacya (stacja) - odbiornik; udokum.: 1899 - 1899; patrz: -> odbieracz

Przyjmujący, przyrząd - odbiornik, stacja odbiorcza; udokum.: 1879 - 1897; patrz: -> odbierający przyrząd

Przyrząd mierniczy - miernik, przyrząd pomiarowy; udokum.: 1935 - 1935

Przyrząd typu amperomierzowego (woltomierzowego, watomierzowego...) - amperomierz (woltomierz, watomierz...); udokum.: 1934 - 1934

Przytłumienie - tłumienie; udokum.: 1905 - 1905

Pszczelna, cewka - cewka koszykowa; udokum.: 1925 - 1925 ; pochodz.: Honigwabspule (f), niem.

Push-pull, układ, wzmacniacz - przeciwsobny układ, ~ wzmacniacz; udokum.: 1924 - 1937; od 1934 stopniowo: -> przeciwsobny; inne formy: wzmacniacz symetryczny (dwulampowy)

Pyrometr - pirometr; udokum.: 1879 - 1879

Radifikacja - radiofonizacja; udokum.: 1924 - 1924

Radiofara - radiolatarnia; udokum.: 1924 - 1924

Radiofon - telefon, słuchawka telefoniczna; udokum.: 1885 - 1885

Radiofonia - radiofonia; udokum.: 1936 - ~; patrz: -> radjofonja, -> Broadcasting

Radiofonja - radiofonia; udokum.: 1925 - 1939; stopniowo wypiera: -> Broadcasting

Radiogoniometr (radjogonjometr) - radionamiernik, radiogoniometr; udokum.: 1923 - ~; -> radjogonjometrowanie

Radioinduktor - koherer; udokum.: 1900 - 1900; patrz: -> radiokonduktor, -> Branly'ego, rurka

Radiokonduktor - koherer; udokum.: 1890 - 1905; patrz: -> radioinduktor ; pochodz.: radioconducteur (m), fr.

Radiotelegraficzny, przyrząd - radiostacja; udokum.: 1914 - 1914

Radjoamatorstwo (radioamatorstwo) - radioamatorstwo; udokum.: 1924 - ~

Radjo-dyfuzja (radio-dyfuzja) - radiodyfuzja (radiofonia); udokum.: 1924 - ~; po 1936: radio-dyfuzja ; pochodz.: radio-diffusion (f), fr.

Radjofon (1) - radiofonia; udokum.: 1924 - 1931; patrz: -> Broadcasting, -> radjofonja
Radjofon (2) - odbiornik radiowy (radiofoniczny); udokum.: 1924 - 1924; patrz: -> radjofoniczne, też: -> radjofon (1)
Radjofoniczne, nadawanie - radiofonia; udokum.: 1924 - 1924; patrz: -> Broadcasting, -> radjofonja
Radjofonja - radiofonia; udokum.: 1922 - 1938; patrz też:-> Broadcasting, -> radjotelefonja, -> nadawanie dla ogółu
Radjogonjometrowanie - radionamierzanie; udokum.: 1922 - 1935 ; inne formy: radjogonjometrja
Radjolampa - lampa elektronowa; udokum.: 1929 - 1929
Radjolatarnia - radiolatarnia; udokum.: 1930 - 1933
Radjomiłośnictwo - radioamatorstwo, w szczeg. krótkofalarstwo; udokum.: 1925 - 1925
Radjo-pelengator - radionamiernik, radiogoniometr; udokum.: 1933 - 1933; patrz: -> radiogoniometr
Radjotelefoniczna, stacja; ~ antena - stacja radiofoniczna; ~ antena; udokum.: 1924 - 1925; patrz: -> Broadcasting, -> radjofonja, -> nadawanie dla ogółu
Radjotelefonja - radiofonia; udokum.: 1923 - 1925; patrz: -> Broadcasting, -> radjofonja, -> nadawanie dla ogółu; również w znaczeniu łączności fonicznej przez radio; inne formy: radjotelefon ; pochodz.: radiotéléphonie (f), fr.
Radjotelegraf - radiotelegraf; udokum.: 1922 - 1934
Radjotelegrafja - telegraficzna łączność radiowa, radiotelegrafia; udokum.: 1922 - 1934
Rdzeń (cewki, elektromagnesu) - rdzeń cewki, ~ elektromagnesu itp.; udokum.: 1914 - ~
Reakcja - reakcja, dodatnie sprzężenie zwrotne; udokum.: 1924 - ~
Reakcja, pojemnościowa, ~ omowa - impedancja pojemnościowa, oporność; udokum.: 1934 - 1934
Regeneracja (elektryczna) - reakcja (dodatnie sprzężenie zwrotne); udokum.: 1924 - 1925 ; pochodz.: regeneration, ang.
Reinartz a, odbiornik; ~ - odbiornik reakcyjny w układzie Reinartza; udokum.: 1929 - 1932; z równoległą cewką reakcji i szeregowym regulatorem
Relais (1) - przekaźnik; relais elektryczne - wzmacniacz lampowy; udokum.: 1878 - 1925 ; inne formy: relai ; pochodz.: Relais (n), fr.
Relais (2) - stacja przekaźnikowa, przekaźnik; udokum.: 1925 - 1925
Reluktancja - opór magnetyczny, rezystancja magnetyczna; udokum.: 1921 - 1921
Reostat - opornik o zmiennej (regulowanej) oporności; udokum.: 1898 - 1930 ; pochodz.: Rheostat (m), niem.
Repetytor - stacja przekaźnikowa, przekaźnik (radiowy); udokum.: 1905 - 1905 ; pochodz.: répétiteur (m), fr.
Reprodukcj a, dźwięku, wierność ~i - odtwarzanie dźwięku; udokum.: 1932 - 1932
Repulsya - odpychanie; udokum.: 1786 - 1803
Reżektor - eliminator; udokum.: 1929 - 1929
Rezonancja (d. rezonancya) - rezonans; udokum.: 1903 - 1926; do I wojny świat. rezonancya
Rezonancyjny, obwód - obwód rezonansowy; udokum.: 1925 - 1925
Rezonans, ~ elektryczny - rezonans; udokum.: 1897 - ~
Roentgenoski - rentgenowski; udokum.: 1921 - 1924; 1934: rentgenowski
Roentgenowski - rentgenowski; udokum.: 1926 - 1926

Röntgenogram - zdjęcie rentgenowskie; udokum.: 1926 - 1926

Rowno legły - równoległy; udokum.: 1777 - 1777

Rozbiór, chemiczny - analiza chemiczna, rozkład na czynniki; udokum.: 1803 - 1879

Rozbrajanie (się), kondensatora itp. - rozładowanie (się), kondensatora itp.; udokum.: 1878 - 1927

Rozbrojenie, elektryczne - wyładowanie elektryczne, rozładowanie; udokum.: 1927 - 1927

Rozczyn - roztwór; udokum.: 1878 - 1927; patrz: -> roztop, -> solucya

Rozgłośnik - głośnik; udokum.: 1923 - 1925

Rozmnażacz, elektronów - powielacz elektronów (lampa powielająca); udokum.: 1936 - 1936 ; formy pośr.: multiplikator elektronów

Rozpraszania - ciepłoczyn (od: rozpraszania cząstek - pod wpływem ruchów cieplnych); udokum.: 1803 - 1803

Rozpromieniowanie wiadomości - radiofonia; udokum.: 1924 - 1924; patrz: -> radiofonia, -> broadcasting

Rosyłać - nadawać; udokum.: 1924 - 1924

Roztop - roztwór; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> rozczyń, -> solucya

Roztwór - roztwór; udokum.: 1878 - ~; patrz: -> rozczyń, -> solucya

Równoczęstotliwościowy, kondensator - kondensator o charakterystyce zapewniającej liniową zmianę częstotliwości; udokum.: 1931 - 1931 ; inne formy: sierpowy kondensator

Równofalowy, kondensator - kondensator logarytmiczny (o logarytmicznej charakterystyce zmian pojemności); udokum.: 1931 - 1931

Równopojemnościowy, kondensator - kondensator o liniowej zmianie częstotliwości; udokum.: 1931 - 1931 ; inne formy: symetryczny kondensator

Równoważność - równowaga; udokum.: 1803 - 1803 ; inne formy: równo-ważność

Röntgena, promienie - promieniowanie rentgenowskie; udokum.: 1896 - 1926 ; inne formy: Roentgena promienie, Röntgena, promieniowanie

Rurka siły, elektrycznej, magnetycznej - linia siły elektrycznej, magnetycznej; udokum.: 1885 - 1905

Saletroczyń - azot; udokum.: 1803 - 1803 ; inne formy: -> saletroród, płyn sprężny kwaśny saletyroczyń

Saletroród - azot; udokum.: 1803 - 1844 ; inne formy: -> saletroczyń

Saletrorodny, płyn (sprężny) - azot; udokum.: 1803 - 1803

Saletry, kwas - kwas azotowy; udokum.: 1803 - 1803

Saletrzany, kwas - kwas azotowy; udokum.: 1803 - 1897 ; formy pośr.: azotny kwas; pochodz.: acide nitrique (m), fr.

Saletrzany, płyn - podtlenek azotu, N₂O; udokum.: 1803 - 1803 ; pochodz.: gaz nitreux (m), fr.

Samoczynna, stacja centralna - automatyczna centrala telefoniczna; udokum.: 1922 - 1922

Samoidukcja [d. samoindukcja] - Indukcyjność, cewka; udokum.: 1898 - ~; od 1922 także: -> indukcyjność; inne formy: indukcja własna ; pochodz.: Selbstinduktion (f), niem.

Samoidukcji (samoindukcji), współczynnik - indukcyjność; udokum.: 1898 - 1926; patrz: -> samoindukcja; inne formy: skr.: samoindukcja

Samoidukcyjna, cewka - cewka; udokum.: 1922 - 1925; patrz: -> samoindukcja; inne formy: samoindukcyjna -> szpula

Samoidukcyjny, opór - reaktancja indukcyjna; udokum.: 1925 - 1925

Schemat - schemat; udokum.: 1904 - ~; patrz też: -> szemat
Schnell a, odbiornik; ~ - odbiornik reakcyjny w układzie Schnella; udokum.: 1929 - 1932; z szeregową cewką reakcji i równoległym regulatorem
Schrot-efekt - efekt śrutowy; udokum.: 1935 - 1936; w niewielu publikacjach ; pochodz.: Schrot-Effekt (m), niem.
Scyntylacje - szybkie zmiany częstotliwości (niepożądane, wynik niestabilności); udokum.: 1934 - 1934
Selektywność - selektywność; udokum.: 1926 - ~
Serwaser - kwas azotowy; udokum.: 1803 - 1803
Siarczany, kwas - kwas siarkowy; udokum.: 1803 - 1915
Siarkowy, kwas - kwas siarkowy; udokum.: 1803 - ~
Silnica - silnik; udokum.: 1879 - 1905
Silnik - silnik; udokum.: 1885 - ~
Słuchawka, telefoniczna itp. - słuchawka telefoniczna, ~ radiowa itp.; udokum.: 1914 - ~
Smuga - linia obrazowa; udokum.: 1936 - 1936; rzadziej, ale równolegle z: -> kreski ; formy pośr.: kreska
Solenoid - cewka, uzwojenie; udokum.: 1897 - 1926
Solucya - roztwór; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> roztop, -> rozczyń, -> solwować
Solwować - rozpuszczać; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> solucya
Spatyczny, kwas - kwas fluorowodorowy; udokum.: 1803 - 1803
Spatyczny, płyn sprężny - fluorowodór; udokum.: 1803 - 1803
Spinacz, amperomierza - bocznik amperomierza; udokum.: 1934 - 1936; od 1936: bocznik, -> upust, -> boczne zamknięcie
Spółczynnik - współczynnik; udokum.: 1879 - 1936; równolegle do: -> współczynnik
Spółczynnik wzmacniania, lampy - współczynnik wzmocnienia, lampy itp.; udokum.: 1924 - 1924
Spowietrzać się - parować; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> ewaporować, -> spowietrzać się; inne formy: zpowietrzać się
Spowietrzanie - parowanie; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> spowietrzać się, -> ewaporować
Spoynia - przyciąganie; udokum.: 1803 - 1803; patrz: -> atrakcja; inne formy: siła spaiająca, ~ przyciągająca
Sprawność, prądu el., silnika, prądnic itp. - moc prądu, silnika, prądnic itp., także: natężenie prądu elektr.; udokum.: 1902 - 1909; patrz: -> dzielność
Sprężno-płynne, ciało - gaz [w tym: powietrze]; udokum.: 1803 - 1803 ; inne formy: sprężnoplątne, ciało
Sprężność - ciśnienie; udokum.: 1803 - 1803
Sprężny solny, płyn - chlor; udokum.: 1803 - 1803
Sprężny węglowy, kwas - dwutlenek węgla; udokum.: 1803 - 1803 ; inne formy: -> kwaśny węglowy, płyn ; pochodz.: gaz acide carbonique (m), fr.
Sprężenia, stopień - stopień sprężenia; udokum.: 1923 - ~
Sprężenie (zwrotne) elektromagnetyczne, elektrostatyczne - sprężenie (zwrotne) indukcyjne, pojemnościowe; udokum.: 1925 - 1926; patrz: -> reakcja
Sprężność (bezpośrednia, transformatorowa itp.) - sprężenie; udokum.: 1922 - 1934 ; inne formy: sprężność
Sprężności, stopień - stopień sprężenia, współczynnik ~; udokum.: 1922 - 1934 ; inne formy: sprężność

Stal - stal; udokum.: 1803 - ~
Stałość - stan stały (skupienia materii); udokum.: 1803 - 1803
Stały prąd - prąd stały; udokum.: 1898 - ~
Stateczny, prąd - prąd stały; udokum.: 1897 - 1897
Statyczna, maszyna - maszyna elektrostatyczna; udokum.: 1917 - 1917
Stereo-akustyczne, wrażenia - stereofonia; udokum.: 1925 - 1925
Stojan - stator, nieruchomy element prądnicy lub silnika el.; udokum.: 1930 - 1930
Stos, voltaiczny, ~ galwaniczny - bateria elektryczna; udokum.: 1878 - 1900 ; inne formy: bateria voltaiczna, ~ galwaniczna
Stosunek przeszkód do pola odbiorczego - stosunek sygnału do szumu; udokum.: 1934 - 1934
Strumień magnetyczny - strumień indukcji magnetycznej; udokum.: 1921 - 1924; utarte już przed 1924
Strumieniowa, lampa - tetroda strumieniowa; udokum.: 1938 - 1938
Stykacz - przerywacz, mechaniczny (do odbioru telegrafii); udokum.: 1922 - 1922; patrz: -> tykier ; pochodz.: ticker (n), ang.
Subtelność, obrazu - rozdzielczość, obrazu; udokum.: 1936 - 1936
Superdyrekcyjna, lampa - pentoda mocy (głośnikowa) z różnoległe połączonymi siatkami 1 i 3; udokum.: 1931 - 1938
Superreakcja - superreakcja; udokum.: 1923 - ~ ; pochodz.: super-réaction (f), fr.
Superreakcyjny, aparat - odbiornik superreakcyjny; udokum.: 1924 - 1925 ; inne formy: aparat z supersprężeniem ; pochodz.: Überrückkopplung (f), niem.
Superregeneracja - superreakcja; udokum.: 1924 - 1938; od 1935: -> superreakcja ; pochodz.: superregeneration (n), ang.
Super-regeneracyjny, aparat - odbiornik superreakcyjny; udokum.: 1924 - 1925; patrz: -> superregeneracja
Super-wzmacniacz - układ (odbiornik) superreakcyjny; udokum.: 1925 - 1925; patrz: -> superreakcja, -> superregeneracja
Syntonia, ~ elektryczna - rezonans, dostrojenie do tej samej fali (częstotliwości), harmonia, współbrzmienie; udokum.: 1905 - 1937; równoległe do: -> rezonans, patrz też: -> oddźwięk ; pochodz.: Syntonie (f), niem.
Syntonizacja - dostrajanie do rezonansu; udokum.: 1905 - 1924; patrz: -> syntonia
Szemat, l.mn. także szemata - schemat; udokum.: 1885 - 1938; według wymowy z j. nienieckiego, od 1934 stopniowo: -> schemat ; pochodz.: Schema (n), niem.
Szent - bocznik (elektryczny); udokum.: 1898 - 1926; także pisownia ang. shunt ; pochodz.: shunt (n), ang.
Szkło wzmacniające - butelka lejdejska (kondensator) lub inny rodzaj kondensatora, np. płaski; udokum.: 1777 - 1803
Szmary, ~ ciepłe, ~ superreakcyjne, ~ atmosferyczne - szumy ciepłe, ~ superreakcyjne, ~ atmosferyczne [zakłócenia]; udokum.: 1923 - 1935; potem od 1936: -> szumy
Szpula - cewka, uzwojenie; udokum.: 1914 - 1929 ; inne formy: szpula samoindukcyjna, szpulka ; pochodz.: Spule (f), niem.
Szumy - szumy; udokum.: 1936 - ~
Szybkość - szybkość, prędkość; udokum.: 1777 - ~ ; inne formy: -> szypkość
Szypkość - szybkość, prędkość; udokum.: 1777 - 1777; patrz: -> szybkość, -> chyżość

Śkło - szkło; udokum.: 1803 - 1803
Ślizgacz - przerywacz, mechaniczny (do odbioru telegrafii); udokum.: 1922 - 1922 ; pochodz.: Schleifer (m), niem.
Średnia, częstotliwość - częstotliwość pośrednia (w odbiorniku z przemianą częst.); udokum.: 1931 - 1931; równoległe z : pośrednia częstotliwość
Śrubociąg - śrubokręt; udokum.: 1938 - 1938 ; pochodz.: Schraubenzieher (m), niem.
Śrutowy, efekt - efekt śrutowy; udokum.: 1936 - ~; patrz: -> Schrot-efekt
Światło pułnocne - zorza polarna; udokum.: 1777 - 1777
Świetlące, stabilizatory napięcia - neonowe, stabilizatory napięcia; udokum.: 1937 - 1937 ; pochodz.: glimm en, ~lampe (f), niem.
Telautograf - urządzenie do zdalnego kreślenia za pomocą sterowanego elektrycznie pantografu, następcza telefonografu; udokum.: 1900 - 1925; patrz: -> tolentograf; inne formy: pantelegraf
Teleautografja - faksymile, fotokopiowanie, telefotografia, (transmisja obrazów); udokum.: 1922 - 1934
Telefon - słuchawka (radiowa, telefoniczna itp.); udokum.: 1878 - 1926 ; pochodz.: Telefon (n), niem.
Telefonowa, stacja - centrala telefoniczna; udokum.: 1922 - 1924 ; inne formy: telefoniczna stacja
Telefoton - ówczesna elektromechaniczna wersja telewizji; udokum.: 1878 - 1878
Telefoskop - ówczesna elektromechaniczna wersja telewizji; udokum.: 1878 - 1878
Teletroskop - ówczesna elektromechaniczna wersja telewizji; udokum.: 1877 - 1900 ; inne formy: telectroscope ; pochodz.: telectroscope, fr.
Teleskopia, elektryczna - telefoto(grafia), fotokopiarka, faksymile; udokum.: 1913 - 1913 ; pochodz.: teleskopie, elektrische (f), fr.
Telewizjer - aparatura telewizyjna Edwarda Belin (z wirującymi zwierciadłami); udokum.: 1926 - 1926
Temperatura - temperatura; udokum.: 1879 - ~
Teorya - teoria; udokum.: 1786 - 1917
Termoelektryczny, stos - termopara, termoelement, bateria termopar; udokum.: 1878 - 1878
Termoelement - termoelement; udokum.: 1923 - ~
Termometr - termometr; udokum.: 1786 - ~
Tetroda - tetroda, lampa czteroelektrodowa; udokum.: 1938 - ~
Thermometr, lmn. thermometra - termometr; udokum.: 1777 - 1803 ; inne formy: thermometrum
Tlennik, ~ azotu - tlenek, dwutlenek; tlenek azotu, dwutlenek azotu NO2; udokum.: 1879 - 1898; patrz: -> tlennik
Tłumienia, spólczynnik - współczynnik tłumienia; udokum.: 1922 - 1924; patrz też: -> dekrement
Tłumienie - tłumienie; udokum.: 1934 - ~
Tłumnik - tłumik; udokum.: 1934 - 1934; pojedynczy przypadek, ale jednocześnie: tłumienie
Tolentograf - aparat do przenoszenia pisma (zdalnie sterowany w osiach xy pisak-pantograf); udokum.: 1906 - 1926; patrz też: -> telautograf; inne formy: Telewriter
Tony kombinacyjne - częstotliwości powstające w wyniku mieszania (sumy, różnice itd.); udokum.: 1934 - 1934
Tony tworzące [dla mowy] - formanty (mowy); udokum.: 1934 - 1934 ; pochodz.: Sprachformanten (m), niem.
Topliwy, bezpiecznik - bezpiecznik topikowy; udokum.: 1915 - 1924
Transformator - transformator; udokum.: 1896 - ~

Transpozycja - przemiana częstotliwości; udokum.: 1934 - 1935
Trimmer - trymer; udokum.: 1929 - 1939; kondensator dostrojczy; inne formy: trimer; formy pośr.: gładzik; pochodz.: Trimmer (m), niem.
Trioda - trioda, lampa trójelektrodowa; udokum.: 1938 - ~
Tri-tet (tritety), oscylator - oscylator ECO, ~ o sprzężeniu elektronowym; udokum.: 1933 - 1938
Trójelektrodowa, lampa (katodowa) - trioda; udokum.: 1923 - 1938; używane częściej niż: -> trioda
Trójfazowy, prąd, kabel itp. - prąd (kabel, ...) trójfazowy; udokum.: 1903 - ~; także: jednofazowy, dwufazowy itd.; inne formy: trzyfazowy
Trójprąd - prąd trójfazowy; udokum.: 1908 - 1915
Trójsiatkowa, lampa - pentoda; udokum.: 1938 - 1938; używane częściej niż: -> pentoda
Troygraniec - trójkąt; udokum.: 1777 - 1777; patrz: -> tryangul
Tryangul - trójkąt; udokum.: 1777 - 1777; patrz: -> troygraniec
Trzaski, atmosferyczne - zakłócenia (wyładowania) atmosferyczne; udokum.: 1930 - 1935; patrz: -> hałasy atmosferyczne
Trzymacz, lampowy - podstawka lampy; udokum.: 1925 - 1925
Tungsten - wolfram; udokum.: 1803 - 1926
Turnesol - lakmus; udokum.: 1803 - 1803
Tykiem - przerywacz mechaniczny (do odbioru telegrafii); udokum.: 1922 - 1925; poprzecznik generatorów dudnieniowych, -> stykacz; inne formy: tikier, tikker, ślizgacz ; pochodz.: Ticker (m), niem.
Typ A, B, C (wzmacniacz) - wzmacniacz klasy A, B, C; udokum.: 1937 - 1937
Uciekanie, ładunku - upływność ładunku, rozładowanie; udokum.: 1898 - 1898
Ujemn y, ~a (d. ujemny) - ujemn y, ~a; udokum.: 1803 - ~
Ultraakustyczne, drgania - ultradźwięki; udokum.: 1932 - 1932
Ultra-audjon - detektor superreakcyjny; udokum.: 1932 - 1932; termin używany równolegle z: -> superreakcji; inne formy: ultraaudjon ; pochodz.: Ultra-Audion (m), niem.
Ultra-czerwone, promienie; ~ promieniowanie - podczerwone, promieniowanie; udokum.: 1898 - 1913 ; inne formy: pozaczerwone promieniowanie
Ultra-dźwięki - ultradźwięki; udokum.: 1927 - 1927
Ultrafioletowe, promieniowanie, promienie - ultrafioletowe promieniowanie, ~ promienie; udokum.: 1898 - ~
Ultrafioletowe, promienie, światło - promieniowanie ultrafioletowe; udokum.: 1932 - 1935; równolegle z: -> ultrafioletowe; inne formy: ultra-fioletowe; formy pośr.: nadfioletowe
Ultrakrótkie, fale - fale ultrakrótkie, UKF; udokum.: 1931 - ~ ; inne formy: ultra-krótkie fale
Undulacyjna, teoria - teoria falowa; udokum.: 1898 - 1926; równolegle z: falowa ; pochodz.: ondulatory, theory itd., ang.
Undulator - iskiernik (w nadajnikach iskrowych); udokum.: 1897 - 1897
Upływ - upływność; udokum.: 1922 - 1922 ; pochodz.: Ableitung (f), niem.
Upływność - upływność; udokum.: 1934 - ~
Upust - bocznik (elektryczny); udokum.: 1898 - 1926; patrz: -> spinacz

Upustowy, generator - generator bocznikowy (prądnicą bocznikową); udokum.: 1927 - 1929
Urządzenie antifadingowe - automatyczna regulacja wzmocnienia, ARW; udokum.: 1937 - 1939 ; inne formy: układ antifadingowy
Urządzenie odbiorcze - odbiornik; udokum.: 1914 - 1914
Urządzenie wysyłające - nadajnik; udokum.: 1914 - 1914
Uzwojenie (transformatora) - uzwojenie (transformatora); udokum.: 1926 - ~
V - V; udokum.: 1905 - ~; symbol wolta, jednostki napięcia, -> volt; inne formy: v
Vitriol (1) - kwas siarkowy (mocny); udokum.: 1791 - 1791
Vitriol (2) - siarczan; udokum.: 1803 - 1803
Volt - volt; udokum.: 1903 - 1904
Wahadło, elektryczne - generator, oscylator; udokum.: 1917 - 1917
Wahania - oscylacje; udokum.: 1803 - 1907
Wahania, elektryczne - drgania, elektryczne, oscylacje; udokum.: 1898 - 1907
Wapno - tlenek (?); udokum.: 1786 - 1786
Warjometr (d. waryometr) - wariometr; udokum.: 1912 - 1934; przed I wojną świat. waryometr ; pochodz.: Variometer (n), niem.
Warjomierz - wariometr; udokum.: 1924 - 1924 ; formy pośr.: warjometr; pochodz.: Variometer (n), niem.
Warszta - warstwa; udokum.: 1791 - 1803 ; inne formy: warsta
Wat - wat; udokum.: 1914 - ~; oficjalnie; równolegle z: -> Watt
Watomierz - watomierz; udokum.: 1908 - ~
Watowy, prąd - składowa rzeczywista prądu; udokum.: 1924 - 1931; mocny - dający moc rzeczywistą, a nie: silny; -> bezwatowy prąd; inne formy: mocny prąd
Watt, l.mn. watty - wat; udokum.: 1893 - 1939; jednostka mocy, równolegle; -> wat
Wattomierz - watomierz; udokum.: 1903 - 1903
Weber (1) - amper; udokum.: 1861 - 1882; jednostka natężenia prądu elektr., zastąp. przez amper
Weber (2) - weber - jednostka strumienia magnetycznego w ukł. SI; udokum.: 1960 - ~
Węgiel - kąt (geometr.); udokum.: 1777 - 1803
Węglany, kwas - kwas węglowy; udokum.: 1915 - 1915
Węglowy, płyn - dwutlenek węgla; udokum.: 1802 - 1803 ; inne formy: -> sprężny kwaśny węglowy, płyn
Wentyl - prostownik, detektor; udokum.: 1922 - 1926 ; pochodz.: valve (n), ang.
Węzeł, fali, ~ potencjału (potencjału) itp. - węzeł fali itp.; udokum.: 1905 - ~ ; inne formy: punkt węzłowy
Wiatromierz - wiatromierz; udokum.: 1791 - ~
Wibrator (Hertza) - wibrator, promiennik, dipol; udokum.: 1897 - ~
Widmo, boczne - boczna wstęga (sygnału zmodulowanego); udokum.: 1934 - 1934
Widmowy, filtr, wzmacniacz; szeroko~ - obwód rezonansowy, filtr pasmowy (pasmowoprzepustowy), wzmacniacz pasmowoprzepustowy; udokum.: 1931 - 1937
Wierzch, butelki leydeyskiéy - okładki (elektrody); udokum.: 1777 - 1786

Wilgociomierz - wilgociomierz; udokum.: 1791 - ~
Wirowy, prąd - prąd wirowy; udokum.: 1926 - ~ ; pochodz.: Wirbelstrom (m), niem.
Wiskozyczność - lepkość płynu; udokum.: 1878 - 1878
Witryolej - kwas siarkowy (mocny); udokum.: 1803 - 1898 ; inne formy: olej witryoliczny, olej witrioliczny ; pochodz.: acidum vitrioli, łac.
Witryoliczny, płyn (sprężny) - dwutlenek siarki, bezwodnik kwasu siarkowego; udokum.: 1803 - 1803
Wkląsły - wklęsły (np. zwierciadło, soczewka); udokum.: 1777 - 1777 ; inne formy: wklęsły
Wklęsły - wklęsły (np. zwierciadło, soczewka); udokum.: 1777 - ~; patrz: -> wkląsły
Własna, fala - częstotliwość rezonansowa, fala rezonansowa; udokum.: 1924 - 1935 ; pochodz.: Eigenwelle (f), niem.
Własnowzbudny, generator - generator samowzbudny; udokum.: 1934 - 1934
Wodoczyn - wodór; udokum.: 1802 - 1803; patrz: -> wodorodny płyn, -> wodoród; inne formy: -> wodoród, płyn (sprężny, zapalny) wodoczyn, nie dobrze powietrze palne ; pochodz.: Wasserstoff (m), niem.
Wodoród - wodór; udokum.: 1802 - 1803; patrz: -> wodorodny płyn, -> wodoród; inne formy: -> wodoczyn ; pochodz.: hydrogène (m), fr.
Wodorony, płyn (sprężny) - wodór; udokum.: 1803 - 1803 ; inne formy: wodoród, wodoczyn ; pochodz.: gaz oxigène (m), fr.
Wodow, płyn sprężny ~ - para wodna; udokum.: 1803 - 1803 ; inne formy: woda sprężna
Wodzian - wodorotlenek; udokum.: 1922 - 1922
Wolt - wolt; udokum.: 1882 - ~; w okresie międzywojennym spotykana też pisownia volt; inne formy: volt
Woltametr - przyrząd do pomiaru ładunku (przez elektrolizę); udokum.: 1898 - ~; ok. 1914: voltametr; inne formy: voltametr
Voltaż - napięcie elektryczne; różnica potencjałów; udokum.: 1898 - 1934 ; inne formy: voltaż ; pochodz.: voltage (m), fr.
Woltmetr - woltomierz; udokum.: 1903 - 1926; równoległe z: -> woltomierz; inne formy: voltmetr
Woltometr - woltomierz; udokum.: 1923 - 1931; od 1935 znowu : -> woltomierz; inne formy: voltmetr
Woltomierz - woltomierz; udokum.: 1913 - ~
Wpół-przewodnicze, ciała - materiały półprzewodzące - półprzewodniki; udokum.: 1791 - 1791
Wskaźnik - wskaźnik; udokum.: 1926 - ~
Współczynnik - współczynnik; udokum.: 1878 - ~; patrz: -> spółczynnik
Współczynnik głębokości (modulacji częstotliwości) - indeks modulacji; udokum.: 1934 - 1934
Współczynnik samoindukcji - indukcyjność; udokum.: 1905 - 1905; patrz: -> spółczynnik samoindukcji
Wstęga - pasmo, podzakres; udokum.: 1930 - 1939
Wstęgowy, filtr, ~ wzmacniacz - pasmowy filtr, ~ wzmacniacz; udokum.: 1932 - 1939 ; pochodz.: Bandfilter (m), niem.
Wybieracz (1) - wybierak (telefoniczny); udokum.: 1922 - 1922
Wybieracz (2) - urządzenie do analizy obrazu; udokum.: 1936 - 1936
Wyelektryzować - naelektryzować, naładować; udokum.: 1791 - 1791
Wykrywacz (fal) - detektor; udokum.: 1905 - 1925

Wyładowania, atmosferyczne - wyładowania atmosferyczne; udokum.: 1924 - ~; patrz: -> trzaski atmosferyczne, -> hałasy atmosferyczne
Wyładowanie, elektryczne - wyładowanie elektryczne; udokum.: 1927 - ~
Wypukły - wypukły (np. zwierciadło, soczewka); udokum.: 1777 - ~
Wyrównawczy, kondensator - kondensator dostrojczy; udokum.: 1935 - 1935; patrz: -> trimmer, -> trimer
Wyrównywacz, napięcia - stabilizator napięcia; udokum.: 1936 - 1936
Wysił, elektryczny, ~ magnetyczny - pole elektryczne, ~ magnetyczne; udokum.: 1887 - 1887
Wysoki, słoneczne - wybuchy słoneczne, protuberancje; udokum.: 1907 - 1907 ; inne formy: protuberancje
Wysyłacz, ~ fal - nadajnik; udokum.: 1899 - 1925; patrz: -> odbieracz; inne formy: stacya (stacja) wysyłająca
Wysyłający, aparat - aparat nadawczy, nadajnik; udokum.: 1926 - 1926
Wysyłający, przyrząd - nadajnik, stacja nadawcza; udokum.: 1879 - 1914
Wytwarzacz, fal elektrycznych - generator drgań elektrycznych, oscylator; udokum.: 1922 - 1922
Wzbudzac, fal elektrycznych - generator, fal elektromagnetycznych; udokum.: 1899 - 1899
Wzbudzenie, własne - samowzbudny; udokum.: 1925 - 1925; patrz: -> własnowzbudny
Wzbudzenie, wzbudzanie - wzbudzenie, wzbudzanie; udokum.: 1878 - ~
Wzmacniacz - wzmacniacz; udokum.: 1922 - ~
Wzmacniak - wzmacniacz; udokum.: 1926 - ~
Wzmocnienia, czynnik - wzmocnienia współczynnik; udokum.: 1924 - 1924; patrz: -> amplifikacji współczynnik, -> amplifikacji czynnik
Wzmocnienie - wzmocnienie; udokum.: 1924 - ~
Wzmocnienie, magnezu - zwora magnezu; udokum.: 1803 - 1803
Wzniesanie, drgań (elektrycznych) - generowanie drgań, ~ sygnału zmiennego; udokum.: 1922 - 1922
Wzorcowanie - kalibracja; udokum.: 1930 - 1930
Zamocnienie - wzmocnienie; udokum.: 1931 - 1931; patrz: -> amplifikacja
Zanik - zanik, osłabienie odbioru; udokum.: 1934 - ~
Zanikające (nie~), fale - fale gasnące (niegasnące); udokum.: 1922 - 1923
Zanikanie (fal) - zanik, osłabienie odbioru; udokum.: 1923 - 1933; patrz: -> fading
Zanikanie, drgań - tłumienie drgań; udokum.: 1917 - 1917
Zapisywacz, syfonowy - elektromagnetyczny pisak (telegrafii); udokum.: 1897 - 1924 ; inne formy: syfon rejestrujący (rejestrujący) ; pochodz.: Siphon recorder (n), ang.
Zaporowa, cewka - dławik; udokum.: 1924 - 1924 ; pochodz.: Drosselspule (f), niem.
Zasilająca, linia - linia zasilająca; udokum.: 1934 - ~
Zasobnik - akumulator; udokum.: 1931 - 1931 ; pochodz.: Sammler (m), niem.
Zawada - tłumienie; udokum.: 1935 - 1935
Zawady, częstotliwość - częstotliwość zaporowa; udokum.: 1935 - 1935
Zawichrzenie elektryczne, magnetyczne - zaburzenie elektryczne, ~ magnetyczne; udokum.: 1926 - 1926
Zbiornica, radiowa - akumulator; udokum.: 1929 - 1929 ; pochodz.: Sammler (m), niem.

Zbroja (1), przerośnika, magnesu itp. - rdzeń elektromagnesu lub namagnesowana kotwiczka (kotwica) przekaźnika, wirnik generatora (prądnic), zwora magnetyczna; udokum.: 1897 - 1925

Zbroja (2), kondensatora - okładka kondensatora; udokum.: 1896 - 1917

Zbroja (3), koherera - elektroda koherera; udokum.: 1905 - 1905

Zdolność zachowywania (akumulatora) - pojemność (akumulatora); udokum.: 1898 - 1898; równoległe z: -> pojemność

Zdolność, selekcyjna - selektywność; udokum.: 1905 - 1905

Zdolność, zatrzymywania (namagnesowania) - trwałość magnetyzmu, utrzymywanie stanu namagnesowania, twardość magnetyczna materiału; udokum.: 1897 - 1897 ; pochodz.: retentivity (n), ang.

Zelektryzowana, prowincja - zelektryfikowana, prowincja; udokum.: 1924 - 1924

Zgodność, drgań - rezonans; udokum.: 1909 - 1909; -> syntonizacja

Zwierciadło - zwierciadło; udokum.: 1777 - ~

Zwojnica (1) (pierwotna, wtórna) - uzwojenie (pierwotne, wtórne), cewka; udokum.: 1914 - 1934

Zwojnica (2) - cewka; udokum.: 1914 - 1937

Zynk - cynk; udokum.: 1803 - 1803

Żaromierz - pirometr; udokum.: 1923 - 1923

Żarowa, lampka - żarówka (oświetleniowa); udokum.: 1900 - 1913

Żarowy, drucik - włókno żarzenia, katoda (lampy el.); udokum.: 1922 - 1922

Żelazo - żelazo; udokum.: 1803 - ~

Żywe srebro - rtęć; udokum.: 1791 - ~; patrz: -> merkuryusz

μF - pF, pikofarad; udokum.: 1929 - 1937; jednostka pojemności elektr.; inne formy: mikromikrofarad

1/sek - herc, Hz; udokum.: 1937 - 1937; patrz: -> cykl

Ω - Ω ; udokum.: 1905 - ~; symbol oma - jednostki oporności elektr.